

SOCIAL MEDIA: DE WEG NAAR KANSEN EN MOGELIJKHEDEN

Bachelor Rapport SPH

Emmely Deen 335691 & Kim La Pèrre 325842
Hogeschool Saxion Enschede
Academie Mens en Maatschappij
2015/2016

SOCIAL MEDIA: DE WEG NAAR KANSEN EN MOGELIJKHEDEN

Een kwalitatief onderzoek naar de positieve ervaringen van LVB
jongeren

Bachelor Rapport SPH
Leerpakket 9.2

Emmely Deen	335691
Kim La Pèrre	325842
Klas	EMM4VI
Bachelor begeleider	Mariska Jacobs-Ooink
Opdrachtgever	Peter Sonder
Toets code	T.AMM.37555

Hogeschool Saxion Enschede
Academie Mens en Maatschappij
Sociaal Pedagogische Hulpverlening – Uitstroomprofiel
Jeugdzorgwerker
7 juli 2016, Enschede

SAMENVATTING

In 1998 heeft Nederland het kinderrechtenverdrag ondertekend. Een van de opgaven vanuit dit verdrag is kinderen beschermen tegen de schadelijke gevolgen van onder andere Social Media (Kinderrechtencollectief, 2016). Uit vele onderzoeken blijken dat het gebruik van social media, voor jongeren en jongeren met licht verstandelijke beperking, negatieve en positieve gevolgen heeft. Voor jongeren met een licht verstandelijke beperking heeft het vele negatieve gevolgen. Zo zijn ze erg beïnvloedbaar, geven ze zich snel bloot en kunnen ze veiligheidsregels niet toepassen bij het gebruik van Social Media (Dekker, Scheepers, & Op 't Veld, 2012). Niet alleen heeft het negatieve gevolgen maar heeft het ook positieve gevolgen voor jongeren met licht verstandelijke beperking. In dit onderzoek stond de volgende vraagstelling centraal: *Wat wordt als positief ervaren aan het gebruik van Social Media door jongeren met een licht verstandelijke beperking vanaf dertien jaar wonend binnen Ambiq?*

Het onderzoek heeft een kwalitatieve benadering en is het een inventariserend onderzoek. Het is gericht op de positieve ervaringen en belevingen van jongeren met een licht verstandelijke beperking bij het gebruik van Social Media. In het onderzoek is er gebruik gemaakt van verschillende dataverzamelingstechnieken. Om de theoretische deelvragen te kunnen beantwoorden, is er een literatuurverkenning gedaan. De praktijk deelvragen zijn beantwoord door middel van de semigestructureerde interviews. De populatie van dit onderzoek betreft 57 jongeren van het gezondheidspark. Er is een steekproef gehouden met twaalf jongeren op het gezondheidspark te Hengelo door middel van een semigestructureerd interview. Na vijf interviews is het verzadigingspunt bereikt en zijn er acht interviews gehouden. De interviews zijn in verbatim uitgewerkt om vervolgens de belangrijke fragmenten te kunnen labelen. Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt, dat jongeren contacten leggen en onderhouden erg belangrijk vinden. Het gaat bij jongeren dan om contact met vrienden en familie. Het onderhouden van contacten met personen, waar jongeren weinig tot geen dagelijks face-to-face contact mee hebben, ervaren jongeren als positief aan social media. Daarnaast vinden zij het fijn om op de hoogte te kunnen worden gehouden, maar ook om zelf hun belevingen in het dagelijkse leven te kunnen delen met anderen. De thema's die worden bekeken door de jongeren en de populariteit die aan Social Media wordt verbonden, verschilt per individu. Dit heeft voornamelijk te maken met waar de interesses liggen van de jongeren. Het is duidelijk dat vermaak, toegankelijkheid en het positieve contact belangrijke onderdelen zijn binnen het gebruik van Social Media. Daarnaast zou het gebruik van Social Media leerzaam kunnen zijn, voor jongeren met licht verstandelijke beperking, op het gebied van taal. De eerste aanbeveling naar aanleiding van dit onderzoek is om te kijken naar hoe de interviews worden gehouden, omdat jongeren met een licht verstandelijke beperking moeite hebben met het face-tot-face contact. Ze hebben moeite met het kunnen verwoorden van de antwoorden. Daarnaast is het van belang dat er onderzoek wordt gedaan naar hoe de ervaringen zijn, van de jongeren met een licht verstandelijke beperking, van de begeleiding bij het gebruik van social media binnen Ambiq. Ook is het aanbevolen om te kijken in hoeverre de positieve ervaringen uit deze onderzoeken kan geïntegreerd worden of gebruikt kan worden bij de begeleiding van de jongeren binnen Ambiq.

VOORWOORD

Voor u ligt het resultaat van het onderzoek naar de positieve ervaringen van het Social Media gebruik van jongeren met licht verstandelijke beperking. Wij hopen met dit onderzoek een positief perspectief te kunnen geven aan het gebruik van Social Media onder de jongeren met een licht verstandelijke beperking en om begeleiders te inspireren om met de jongeren een gesprek aan te gaan over de positieve aspecten van Social Media.

Via deze weg willen wij een aantal mensen bedanken voor hun medewerking, begeleiding en advisering. Allereerst willen wij de jongeren bedanken die deel hebben genomen aan de interviews. De jongeren hebben met alle open en eerlijkheid antwoord gegeven op de vragen en zijn wij hen bijzonder dankbaar. Daarnaast willen wij Angeline Zwiers en Freek Dokter bedanken die ons geholpen hebben bij het vinden van een onderzoeksvraag en dat zij bereidheid hebben getoond om ons te helpen bij het onderzoek. Tevens willen wij onze docent Mariska Jacobs-Ooink en Peter Sonder, onze opdrachtgever, bedanken voor het helpen tot het stand brengen van het onderzoek. Wij willen Mariska bedanken voor haar kennis en begeleiding op het gebied van hoe je tot een goed onderzoek komt. Door Mariska bleven we scherp op wat wij beschreven en hoe het onderzoeksplan werd uitgevoerd. We willen Peter Sonder bedanken voor zijn begeleiding tijdens het onderzoek en het helpen om de juiste wegen te bewandelen binnen Ambiq.

Emmely Deen & Kim La Pèrre

Enschede, juni 2016

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting.....	2
Voorwoord.....	3
Hoofdstuk 1 Inleiding	6
1.1 Aanleiding.....	6
1.2 Doelstelling.....	7
1.3 Hoofdvraag en deelvragen	7
1.4 Leeswijzer	8
Hoofdstuk 2 Theoretische kader	9
2.1 Databanken en zoektermen	9
2.2 De positieve en negatieve aspecten van Social Media	9
2.2.1 Positieve effecten	10
2.2.2 Negatieve effecten	12
2.3 Social Media gebruik vanuit het perspectief van LVB jongeren.....	14
2.3.1 Bezit van en besteding aan Media-apparaten onder LVB jongeren.....	14
2.3.2 Ervaringen van LVB jongeren met Social Media	14
2.3.3 Mening van LVB jongeren over Social Media	16
2.4 Conclusie theoretische deelvragen	16
2.4.1 Conclusie deelvraag één	16
2.4.2 Conclusie deelvraag twee	16
Hoofdstuk 3 Methode van onderzoek	18
3.1 Type onderzoek	18
3.2 Onderzoekspopulatie en steekproef	18
3.3 Instrumenten.....	19
3.4 Procedure	19
3.5 Methode van analyseren van gegevens	20
3.6 Betrouwbaarheid.....	20
3.7 Interne en externe geldigheid	20
3.8 Ethische overwegingen.....	21
Hoofdstuk 4 Bevindingen.....	22
4.1 Algemeen	22
4.1.1 Wat is Social Media?.....	22
4.1.2 Van welke soorten Social Media wordt er gebruik gemaakt?.....	22
4.2 Wat is van belang bij Social Media?	23

4.2.1 Thema's	23
4.2.2 Contact	23
4.2.3 Gebruik	24
4.2.4 Toekomst.....	25
4.3 Positieve ervaringen met social media	25
4.3.1 Leren.....	26
4.3.2 Contact	26
4.3.3 Communicatie	26
4.3.4 Toegankelijk.....	27
4.3.5 Vermaak	27
Hoofdstuk 5 Conclusie	28
5.1 Conclusie: Wat vinden jongeren van belang in het gebruik van Social media?	28
5.2 Conclusie: Welke positieve ervaringen doen jongeren op in het gebruik van Social media?	28
5.3 Conclusie onderzoeksvraag	28
5.4 Aanbevelingen.....	29
5.5 Sterktes en zwaktes.....	29
5.5.1 Sterktes.....	29
5.5.2 Zwaktes	30
5.6 Discussie	30
Bibliografie	33
Bijlage.....	37
Bijlage 1 Topiclijst.....	37
Bijlage 2 Labelschema	38
Bijlage 3 Beoordelingsformulier	51
Bijlage 4 Modelovereenkomst onderzoeksopdracht	55
Bijlage 5: Evaluatieformulier Opdrachtgever.....	56

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

Dit hoofdstuk bestaat uit de aanleiding van dit onderzoek. Vervolgens zullen de doelstellingen, de onderzoeksvraag en de deelvragen worden beschreven. Ten slotte is er een leeswijzer aanwezig waarin staat beschreven wat er nog meer in dit onderzoeksverslag staat beschreven.

1.1 Aanleiding

In 1995 heeft Nederland het Verdrag van de kinderrechten ondertekend, die beschrijft welke rechten de kinderen hebben. De Nederlandse overheid en de hulpverlening streven ernaar om aan deze artikelen te voldoen (Kinderrechtencollectief, 2016). Eén van de opgaven is om kinderen tegen de confrontatie van schadelijke Mediaproducten te beschermen en te voorkomen dat zij hierdoor op de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling worden aangetast (Nikken P. , 2013). Het gebruik van Social Media wordt steeds normaler en gaat een steeds grotere rol spelen in onze maatschappij. In de U.S. zijn er meerdere projecten opgezet om Social Media te integreren in de hulpverlening. Een succesvol project in de U.S. is het project AdoptUSKids. Dit is een project van de U.S. Children's Bureau. Dit project gebruikt Social Media om meer aandacht te brengen voor het feit dat er meer adoptiefamilies nodig zijn. Het is een succesvol project die jaarlijks groeit. Zo gebruiken ze YouTube, Facebook en daarnaast hebben zij ook modules gecreëerd voor ouders en jongeren hoe ze gebruik kunnen maken van internet (LaLiberte & Snyder, 2011). Op de site van de overheid hebben ze ook tips staan voor adoptie hulpverleners, adoptie kinderen en adoptie ouders. Deze tips gaan voornamelijk over hoe je veilig internet kan gebruiken (Child Welfare Information Gateway, 2013).

In 2013 was Nederland volgens het CBS in de top drie van de EU-landen. Volgens dit onderzoek zou ongeveer 60% van de Nederlanders Social Media gebruiken. Onder Nederland staat Zweden en Denemarken (CBS, 2013). Gemiddeld zou in Nederland negen op de tien mensen Social Media gebruiken. Onder de jongeren zou zelfs ongeveer acht procent meer dan 5 uur per dag op Social Media zitten (van der Veer, Sival BSc., & van der meer MSc., 2016). Door de grote aanwezigheid van diverse Media en de grote technologische veranderingen in het aanbod van Media roepen verschillende vragen op. Hoe kan de bescherming van kinderen gewaarborgd worden tegen schadelijke Media en hoe kan de weerbaarheid het beste versterkt worden? Diverse Media spelen een grote rol in de verschillende ontwikkelingsfasen in het leven van kinderen en jongeren. Zij zoeken voornamelijk naar Media producties die aansluiten op de ontwikkelingsfase waar zij in zitten. Filmpjes op YouTube leren kinderen bijvoorbeeld dingen over de natuur of techniek en programma's als Sesamstraat en Dora leren kinderen lezen, schrijven en tellen. Jongeren kijken naar soap- en dramaserieën die een beeld geven over bijvoorbeeld Sociale omgangsvormen, alcoholgebruik, seks en relatievorming (Nederlands Jeugdinstituut, 2013). Door de grote toegankelijkheid van alle Social Media is het ook mogelijk dat kinderen en jongeren media zien die niet passend is bij hun leeftijd. Opvoeders maken zich bijvoorbeeld grote zorgen over thema's als seks en geweld die op internet te vinden zijn. Hun kinderen kunnen namelijk ongewenst beelden te zien krijgen. Niet alleen thema's als seks en geweld, maar ook grof taalgebruik of angstwekkende beelden zijn te vinden op het internet (Nikken, Bontje, Abell, & Verweij, 2013). Het zien van verkeerd of schadelijke beelden kan een stimulans zijn voor agressie bij het kind. Een ander veelvoorkomend onderwerp is pestgedrag. Door middel van het internet en de aanwezige Social Media kan er snel contact gelegd worden met anderen (Nederlands Jeugdinstituut, 2013). Zo is er binnen Amerika ook een wet om kinderen te beschermen op het internet. Deze wet heet 'Children's Online Privacy Protection Rule' wordt ook wel COPPA genoemd. Zo wordt het verboden om informatie van kinderen onder de dertien jaar op internet te zetten voor welk doel dan ook (Children's Online Privacy Protection Rule ("COPPA"), n.d.). Daarnaast bestaat er ook een wet, The Children's Internet Protection Act, met regels voor scholen en bibliotheken. Zo krijgen scholen korting voor internet toegang van verschillende programma's, die informatie op een goedkope manier toegankelijk maken, als zij beleid en maatregelen nemen die kinderen beschermen tegen obscene en schadelijke inhoud op internet (Federal Communication Commission, 2015).

Jongeren met een licht verstandelijke beperking zijn een kwetsbare groep op dit gebied. Zij hebben namelijk meer moeite met het goed en snel kunnen interpreteren van beelden, het inleven in anderen en zijn jongeren met licht verstandelijke beperking sterker beïnvloedbaar. Aandachtspunten bij kinderen en jongeren met een licht verstandelijke beperking zijn zelfbeeld, contacten leggen, zelfregulatie, zich bloot stellen en inclusie. Het gebruik van Social Media heeft niet alleen negatieve effecten, maar ook positieve effecten, althans volgens het Nederlands Jeugdinstituut. In een factsheet van het Nederlands Jeugdinstituut staat beschreven dat het makkelijker opbouwen van contacten en het bevorderen van het zelfvertrouwen een positief effect heeft (Nederlands Jeugdinstituut, 2015). Kinderen en jongeren hebben, door het minder snel begrijpen van Sociale situaties, minder snel vriendschappen of andere relaties. Internet zou kunnen helpen om meer contact te kunnen leggen met andere leeftijdsgenoten.

Er zijn veel verschillende onderzoeken gedaan naar Social Media. In deze onderzoeken ligt de focus onder andere op de positieve en negatieve effecten, de risico's die Social Media met zich meebrengt, op welke manier Social Media het beste gebruikt kan worden en hoe jongeren tegen Social Media aankijken. In een onderzoek van Centraal Bureau voor de Statistiek is nagegaan hoe jongeren tussen de twaalf en 25 jaar tegen Social Media aankijken. Er is gekeken naar het belang dat zij hechten aan Social Media en of er hinder en baat is bij het gebruik van Social Media. In het onderzoek zijn de verschillen beschreven tussen twaalf tot achttien jaar en achttien tot 25 jaar, jongens en meisjes, allochtonen en autochtonen en lager en hoger opgeleiden (Kloosterman & Van Beuningen, 2015).

Ambiq heeft een beleid rondom Social Media dat gedragsregels beschrijft waar medewerkers bewust van moeten zijn bij het eigen gebruik van Social Media (Ambiq, 2011). Daarnaast heeft Ambiq een medewerker die is opgeleid tot Mediacoach. Zij kan trainingen geven aan jongeren, opvoeders en begeleiders over hoe je het beste om kan gaan met Social Media. Binnen de organisatie hebben er onderzoeken plaatsgevonden omtrent het onderwerp Social Media. In een recente onderzoek, gedaan binnen Ambiq, is er vanuit de pedagogische medewerkers geïnventariseerd welke behoefte de pedagogische medewerkers hebben op het gebied van begeleiden van jongeren met licht verstandelijke beperking met het gebruik van Social Media. Hieruit is gebleken dat er behoefte is aan beleid en meer informatie voor ouders, cliënten en begeleiders (Rietman, Kroep, & Terpstra, 2014). Waar nog geen onderzoek naar gedaan is, is wat door LVB jongeren als positief ervaren wordt bij het gebruik van Social Media. Dit onderzoek is dus van belang, omdat er nog maar weinig bekend is over de positieve kanten van Social Media vanuit het perspectief van LVB jongeren.

1.2 Doelstelling

Korte termijn doelstelling

Het doel op korte termijn is inzicht te krijgen in de perspectieven van LVB jongeren ten aanzien van de positieve aspecten van Social Media.

Lange termijn doelstelling

Op lange termijn is het doel van dit onderzoek om de kennis te kunnen integreren in het zorgpakket dat door de organisatie wordt aangeboden aan cliënten en medewerkers. Denk hierbij aan behandelingen, trainingen, cursussen, begeleiding, etc.

1.3 Hoofdvraag en deelvragen

Hoofdvraag

Wat wordt als positief ervaren aan het gebruik van Social Media door jongeren met een licht verstandelijke beperking tussen de veertien en zeventien jaar wonend binnen 24-uurs ZIB-groepen van Ambiq op het Gezondheidspark?

Deelvragen

Theoretische deelvragen

- Welke positieve en negatieve aspecten worden in de literatuur beschreven over het gebruik van Social Media onder jongeren met een licht verstandelijk beperking?
- Wat is er bekend over het perspectief van jongeren met een licht verstandelijke beperking ten aanzien van het gebruik van Social Media?

Praktijkgerichte deelvragen

- Wat vinden jongeren, met licht verstandelijke beperking, van belang in het gebruik van Social Media?
- Welke positieve ervaringen doen jongeren, met licht verstandelijke beperking, op in het gebruik van Social Media?

1.4 Leeswijzer

In dit hoofdstuk is beschreven wat de aanleiding is voor het onderzoek naar positieve kanten van Social Media vanuit het perspectief van LVB jongeren van Ambiq. Vervolgens zijn de doelstellingen, hoofdvraag en deelvragen van het onderzoek beschreven. De deelvragen zijn opgedeeld in theoretische en praktijkgerichte deelvragen. De theoretische deelvragen zijn uitgewerkt in hoofdstuk twee. Vanuit de resultaten is een conclusie beschreven. In hoofdstuk 3 staat beschreven welke methode er toegepast is, hoe het onderzoek wordt uitgevoerd, wat hiervoor nodig is en op welke populatie dit onderzoek gericht is. In dit hoofdstuk staat ook een beschrijving over de betrouwbaarheid van het onderzoek en de ethische overweging die gedurende het onderzoek wordt meegenomen. Vervolgens zijn in hoofdstuk 4 de resultaten te vinden van de praktijkgerichte deelvragen, deze worden na aanleiding van de afgenomen interviews beschreven worden. Ten slotte is, na aanleiding van de resultaten, in hoofdstuk 5 de conclusie te vinden.

HOOFDSTUK 2 THEORETISCHE KADER

In dit hoofdstuk zal de uitwerking plaatsvinden van de theoretisch deelvragen van het onderzoek. In de eerste paragraaf zal er beschreven worden wat in de literatuur wordt gezegd over de positieve en negatieve aspecten van het gebruik van Social Media onder kinderen en jongeren met een licht verstandelijke beperking. In de tweede paragraaf zal het perspectief van jongeren met een licht verstandelijke beperking belicht worden. Hierbij wordt er gekeken naar de positieve en negatieve ervaringen. Ten slot zal er in de laatste paragraaf een conclusie gegeven worden over de theoretische uitwerking van de twee deelvragen.

2.1 Databanken en zoektermen

Voor het verkrijgen van informatie om vanuit daar de theoretische deelvragen te beantwoorden is er gebruik gemaakt van de zoekmachine 'Google' en de databanken 'Google Scholar', 'Springerlink' en 'HBO kennisbank'. Binnen deze zoekmachine en databanken zijn de volgende begrippen gebruikt:

- Social Media
- Licht verstandelijke beperking
- 24-uursgroepen

Er is binnen dit onderzoek gezocht naar deze begrippen om meer inzicht te krijgen wat er onder Social Media wordt verstaan, welke soorten er zijn, wat een licht verstandelijke beperking is en wat 24-uursgroepen inhouden. Om de deelvragen te kunnen beantwoorden is er gezocht op de volgende begrippen:

- Social Media en LVB
- effecten Social Media
- positieve effecten social media
- Jongeren en Social Media
- Social Media and mental disabilities
- Social and the effects on children
- Social Media and youth

Het aantal resultaten worden beperkt vanwege het aantal hits. Zo hebben we ervoor gekozen om alleen de eerste twee pagina's te bekijken. Hier is voor gekozen omdat er anders alle hits moet worden bekeken en dit onmogelijk is met het aantal hits dat er wordt aangegeven. Als er meer informatie of literatuur nodig was dan konden de opeenvolgende pagina's worden bekeken. Er zijn ook Engelse zoektermen gebruikt om meer informatie te verkrijgen. Dit komt om meer buitenlandse literatuur te willen verkrijgen en ook omdat er weinig literatuur bekend is over LVB en Social Media. Het is een weinig onderzocht onderwerp.

2.2 De positieve en negatieve aspecten van Social Media

Elke maand gebruiken er wereldwijd 1.2 biljoen mensen actief Facebook en is Facebook momenteel het meest gebruikte sociale netwerk platform. Na Facebook zijn Myspace, Twitter, LinkedIn en Bebo populaire sites (Whiteman, 2015). Uit het nationaal Social Media onderzoek 2016 van Newcom Research & Consultancy (2016) is gebleken dat het aantal gebruikers van Social Media in Nederland blijft groeien. Momenteel zou volgens deze studie zelfs negen op de tien Nederlanders, vanaf vijftien jaar en ouder, gebruik maken van Social Media. De grootste platform zou momenteel WhatsApp zijn met 9,8 miljoen gebruikers. Hierna volgt Facebook met 9,6 miljoen gebruikers en YouTube met 7.2 miljoen gebruikers. Zo zou het gebruik van Facebook onder de jongeren stabiliseren en zou het gebruik van Instagram en Pinterest onder de jongeren weer groeien. Zo zou in Nederland minderjarigen meer op Social Media zitten dan jongeren van achttien jaar en ouder en zouden meisjes zich meer met Social Media bezighouden dan jongens (Kloosterman & Van Beuningen, 2015). In een onderzoek van het CBS (2013) was ook gekeken naar het gebruik en gebruikers van Social Media in Nederland. Zo zou in 2013 zeven op de tien Nederlanders, vanaf twaalf jaar oud, gebruik maken van Social Media. In 2013 was Facebook, Hyves en Twitter de meeste populaire platformen geweest. Dit laat zien dat in Nederland het gebruik van Social Media aan het stijgen is. In de studie

Digital van Kemp (2016) is er bij het gebruik van internet en Social Media van 30 landen wereldwijd, waarbij Nederland niet in is meegenomen, minder gebruik van Facebook waargenomen. Voornamelijk in Afrika zijn er grote dalingen te zien in het gebruik van Facebook. Gemiddeld is er in Afrika elk jaar een daling van dertig procent. Noord Korea zou het land zijn waar de populatie het meeste Social Media gebruikt. Daar gebruikt 77 procent van de populatie Social Media. In Nederland gebruiken jongeren steeds meer Social Media, ruim acht procent spendeert vijf uur of langer per dag, 20 procent van de jongeren spendeert drie tot vijf uur per dag, 51,3 procent spendeert één tot vijf uur per dag en ruim 21 procent spendeert minder dan een uur per dag aan Social Media (Kloosterman & Van Beuningen, 2015). In de Filipijnen spenderen ze gemiddeld drie en een half uur of meer per dag aan Social Media. In Japan zouden ze gemiddeld minder dan 20 minuten per dag spenderen aan Social Media (Kemp, 2016).

Uit een onderzoek van Stichting Mijn Kind Online blijkt dat vrijwel alle Nederlandse kinderen en jongeren online actief zijn. Dit betekent ook de 65.000 leerlingen in het speciaal onderwijs, oftewel kinderen en jongeren met een beperking. Het internetten begint steeds op een jongere leeftijd en wordt ook steeds intensiever. Doordat tegenwoordig bijna iedereen een mobiel heeft met internet, wordt het een onderdeel van het dagelijks leven (Stichting Mijn Kind Online, 2010). Door deze cijfers kan er geconcludeerd worden dat het hoeveelheid gebruik van Social Media effect moet hebben op het dagelijks leven. Uit het onderzoek van Kloosterman & van Beuningen (2015) staat beschreven dat jongeren bijna geen invloed ervaren op hun dagelijks leven. Als het wel een invloed zou hebben, dan zou dit negatieve beïnvloedingen zijn. Door hun beperkte capaciteiten, zelf regulatie en vatbaarheid voor groepsdruk door peers zijn er voor jongeren vele risico's bij het gebruik en experimenteren met Social Media (The American Academy of Pediatrics, 2011). Zo zou 39 procent van de jongeren ervaren dat het hun concentratievermogen beïnvloed. Het zou afleidend kunnen werken voor als ze hun huiswerk moeten maken, moeten studeren of tijdens de lessen. Ze willen namelijk gelijk kijken naar binnenkomende berichtjes (Kloosterman & Van Beuningen, 2015). Zo is er in recente studies ook gebleken dat online uitingen en offline gedragingen zoals pesten, clique vorming en seksuele experimenten heeft geleid tot problemen zoals cyberpesten, privé problemen en sexting (Lenhart, 2009; Patchin & Hinduja, 20006; AP-MTV, 2009; Christakis & Moreno, 2009). Social Media kan daarnaast ook veel voordelen bieden die zij buiten Social Media niet altijd krijgen, zoals contacten onderhouden met vrienden en familie, nieuwe vrienden maken en foto's en ideeën delen met anderen (The American Academy of Pediatrics, 2011). Het is duidelijk dat Social Media zowel positieve als negatieve effecten heeft.

2.2.1 Positieve effecten

De positieve effecten zijn terug te zien op verschillende gebieden. In een document van het Nederlands Jeugdinstituut wordt een beschrijving gegeven op welke vlakken het Social Media gebruik onder kinderen en jongeren een positief effect heeft.

Taalontwikkeling

Bij het gebruik van Social Media kunnen kinderen met een LVB tijd nemen en zich beter concentreren op de teksten. Er bestaan ook apps die hun helpen om een bepaalde boodschap over te brengen door het gebruik van iconen en pictogrammen. Ze kunnen door deze iconen en pictogrammen nieuwe begrippen leren (Vergeer & Nikken, 2015).

Cognitieve ontwikkeling

Door de vele informatie kunnen kinderen met LVB leren en zijn er ook veel filmpjes en programma die geschikt zijn voor kinderen met LVB. Er bestaat dus speciaal gemaakt Media voor kinderen met LVB. Het voordeel van games is dat ze gelijk positief feedback krijgen als de juiste keuze hebben gemaakt en kan de games op eigen tempo gedaan worden (Vergeer & Nikken, Media en kinderen met een LVB, 2015).

Lichamelijke en motorische ontwikkeling

De motorische vaardigheden die gevraagd worden bij het spelen van games kunnen ook een positieve invloed hebben. Bijvoorbeeld de Wii vraagt dat je met de hele lichaam beweegt. De spellen van Wii zijn veelal simpel en sluiten goed aan op de vermogens en interesses van kinderen met LVB (Vergeer & Nikken, 2015). Games zijn daarnaast ook goed voor de hand- oogcoördinatie, terwijl je naar het scherm kijkt moet je ook met je handen bezig zijn. Je leert sneller te reageren (van Groenland, 2010).

Sociaal-emotioneel ontwikkeling

Social Media kan ook bevorderend zijn voor de inclusie. Kinderen en jongeren met LVB vinden het belangrijk dat zij erbij horen. Bepaalde apps of programma's kunnen kinderen helpen om een steuntje in de rug te geven die zij nodig hebben om de volgende stappen te maken. Het wordt voor hen dan makkelijk om contacten met anderen in het dagelijks omgang op te bouwen en zelfvertrouwen te bevorderen. Ondanks de vele gevaren van de anonimiteit zorgt het er ook voor de Social Media drempelverlagend is en helpt het hun leefwereld uit te breiden (Vergeer & Nikken, 2015). Uit het artikel 'Digital Self' van Wood, Bukowski & Lis (2015) blijkt dat vriendschappen met peergroepen belangrijk zijn voor jongeren en is dit een belangrijk onderdeel voor de overgang van het kind naar volwassenheid gaan. Social Media kan op dit sociaal-emotionele vlak ondersteuning bieden.

Spel en fantasie

De games en apps van tegenwoordig doen ook een beroep op hun creativiteit en fantasie. Ze kunnen zich uitleveren en hebben een uitlaatklep die hen de gelegenheid bied om afstand te kunnen doen van de realiteit. Kinderen met een aandoening in het autistische spectrum hebben hier veel baat bij. Zoals is beschreven geven games ook positieve feedback wat er voor zorgt dat hun fantasie weer wordt gestimuleerd (Vergeer & Nikken, 2015). Zo zouden games ook een oplossingsgerichte vaardigheden aanleren. In games kan je ook oefenen met problemen en geldt dat hoe beter je wordt hoe meer beloningen je krijgt (van Groenland, 2010). Volgens Mijn kind Online is het mooie van internet dat het juist een anonieme wereld is en je dan ook anders kunt zijn dan in het dagelijks leven. Een derde tot de helft van de tieners experimenteert met hun identiteit op internet en doen zich ouder, mooier, aardiger of flirteriger voor dan in werkelijkheid. Ze zijn dus hun identiteit aan het uitproberen en proberen verlegenheden te overwinnen.

Martine Delfos: 'Je zelfbeeld is anders op internet, je kunt jezelf opnieuw uitvinden. Juist voor deze kinderen is dat heel aantrekkelijk. Je beperking is niet zichtbaar voor anderen, je kunt eerst rustig nadenken voor je antwoord geeft. Dat is mooi en prettig, maar kan ook gemakkelijk leiden tot wat ik ego-ontploffing noem. Een kind heeft het gevoel dat hij de wereld aankan, dat hij almachtig is. Niemand zit hem op internet in de weg.' (Stichting Mijn Kind Online, 2010, p. 4).

Ook het artikel 'Digital Self' beschrijft dat jongeren experimenteren met hun identiteit en zelf presentatie op het Social Media (Wood, Bukowski, & Lis, 2015).

Seksuele ontwikkeling

Zoals is beschreven geeft het internet en Social Media de kinderen met LVB ook veel kennis en informatie. Ook op het gebied van seksuele informatie zijn er voor jongeren met LVB geschikte bronnen zoals sense.info, soaids.nl of vrijlekker.nl. Zo blijven ze op de hoogte van de veiligheidsrisico's en wat hoort bij de seksuele ontwikkeling en zijn ze minder snel aangewezen op hun begeleiders. Een spel wat zou kunnen helpen i om te experimenteren en oefenen met relaties, vriendschappen en welke gevoelens ze daarbij hebben is het spel De Sims. Dankzij deze Media

hebben ze zelf controle over hoeveel en welke prikkels zij willen ervaren en met wie zij contact onderhouden (Vergeer & Nikken, 2015).

Gekeken vanuit verschillende onderzoeken en andere bronnen heeft Social Media naast nadelen ook vele positieve aspecten. De voordelen zijn: (NJI, 2015; Vergeer & Nikken, 2015; Wood, Bukowski & Lis, 2015; Van Groenland, 2010; Stichting Mijn Kind Online, 2010)

- Versterken van autonomie
- Vergroten van leermogelijkheden
- Versterken van leer- en werkmotivatie
- Inclusie bevorderen
- Vergroten van eigenwaarde

Het versterkt het ontwikkelen van hun identiteit doordat ze kunnen experimenteren op internet. Social Media heeft een educatieve functie waardoor LVB kinderen en jongeren op hun niveau kunnen leren. Het gebruik van Social Media maakt het leren leuker. Het motiveert hun om te gaan leren en ze vinden het gebruik leuk. Zij kunnen ook deelnemen aan de digitale samenleving, wat er voor zorgt dat het inclusie kan bevorderen en als laatste vergroot het hun eigenwaarde. Ze kunnen zelf bepalen wat zij willen doen en kunnen doen wat anderen ook doen (Nederlands Jeugdinstituut, 2016). Deze conclusies zijn voornamelijk beschreven door wetenschappers, onderzoekers, professionals binnen de jeugdhulp en beleidsmakers. Er is dan nog niet gekeken naar wat de jongeren van het Social Media gebruik vinden.

2.2.2 Negatieve effecten

Naast de positieve effecten worden er ook negatieve effecten beschreven in de literatuur. Dekker, Scheepers & Veld op 't (2013) van de opleiding Social Work van de Zuyd Hogeschool in Sittard hebben een onderzoek gedaan naar de positieve en negatieve effecten van Social Media bij mensen met een licht verstandelijke beperking. Zij ondervroegen cliënten en medewerkers van een zorgcentrum. Hun belangrijkste bevindingen van de negatieve aspecten waren:

- mensen met LVB passen veiligheidsregels vaak niet toe
- Geven zich sneller bloot
- Zijn vaak op zoek naar aandacht
- Zijn makkelijk beïnvloedbaar en minder weerbaar
- Cyberpesten en het delen van ongewenste content (porno, spam, virussen) komt veel voor
- Loverboy speelt vaak een rol
- Er is een verhoogde kans op gameverslaving (Dekker, Scheepers, & Veld op 't, Social media & LVG, 2013)

Deze bevindingen sluiten aan op de bevindingen van het NJI en die van kennisnet, Mediawijsheid en mijn kind online. Volgens het NJI, kennisnet, Mediawijsheid en mijn kind online heeft Social Media op verschillende gebieden een negatief effect. In het hierop volgend beschreven stuk staat beschreven welke invloed Social Media heeft op verschillende vlakken binnen de ontwikkeling van een kind.

De positieve effecten waren te onderscheiden op verschillende gebieden. Deze zelfde gebieden gelden ook bij de negatieve effecten.

Taalontwikkeling

Kinderen met LVB zouden niet altijd de informatie begrijpen die geschreven is. Ze missen soms begrip van termen of hebben niet de goede vaardigheden om de teksten goed te kunnen interpreteren, ze kunnen het bijvoorbeeld te letterlijk opnemen. Zo kunnen ze ook bepaalde verkeerd of ongepaste termen overnemen omdat dit 'normaal' moet zijn (Nederlands Jeugdinstituut, 2015). Online contact is erg direct en context en nuances in geschreven tekst onderbreken vaak waardoor een kwetsende opmerking harder kan aan komen (Vergeer & Nikken, 2015).

Cognitieve ontwikkeling

Het brein van kinderen met een LVB is erg gevoelig voor beloningsystemen, dus kan Social Media verslavende werking hebben (Vergeer & Nikken, 2015). Zoals in het onderzoek van het Nederlands Jeugdinstituut (2015) wordt beschreven, passen kinderen ook niet altijd alle veiligheidsregels toe. Ze vergeten of beseffen niet dat de persoon waar zij mee communiceren zich anders kan voordoen, ze vergeten het anonimiteit van het internet, doordat ze zich moeilijk in anderen kunnen verplaatsen. De kans op phishing, virussen of gehackt worden is groter (Nederlands Jeugdinstituut, 2015). Phishing is een vorm van internet fraude, waarmee ze via e-mail achter jouw gegevens proberen te komen. Ze lokken je naar een vals webadres waarbij jij je gegevens moet invullen. Mails als bijvoorbeeld dat je wachtwoord of rekeningnummer wil controleren, zijn phishingmails (Politie, 2016). Ook hoe hun eigen gedrag overkomt, is moeilijk voor hun in te schatten (Vergeer & Nikken, 2015).

Lichamelijk en motorische ontwikkeling

Het gebruik van de computer kan ten koste gaan van hun dagelijks beweging of slaap. Ze zitten veel stil en zijn het veelvuldig gebruik van dezelfde spieren niet gezond (Vergeer & Nikken, 2015).

Sociaal-emotioneel ontwikkeling

Zoals eerder werd beschreven, beseffen LVB kinderen de anonimiteit van het internet of Social Media niet. Dit betekent dat zij dan ook sneller gevoelig zijn voor afwijzing, manipulatie of sociale druk. Ook zij willen zich conformeren aan het ideaalbeeld dat zich op het internet voordoet. Net als in het onderzoek van Social Media & LVB zijn kinderen met een LVB gevoeliger voor cyberpesten (Nederlands Jeugdinstituut, 2015). De omgangsvormen en ongeschreven regels die bij het internet horen, kunnen een mijnenveld zijn omdat zij moeite hebben met het inschatten van contacten op het internet. Doordat je geen gezichtsuitdrukkingen te zien krijgt, weet je nooit wat de ander precies bedoeld (Vergeer & Nikken, 2015). Volgens een klein onderzoek in Engeland zou Facebook ook voedend werken voor angsten en versterkt het de onzekerheden. Zo zouden mensen met een lager zelfvertrouwen sneller Facebook gebruiken dan mensen die dit niet hebben. Ze vinden het makkelijker om met mensen online te communiceren dan face-to-face (Paddock, 2012).

Spel en fantasie

Kinderen met een LVB kunnen of hebben moeite met het onderscheid maken tussen echt en niet-echt en tussen wat stereotiep is of normaal. Beelden op Social Media kunnen ervoor zorgen dat het hen in verwarring brengt over wat gewenst en acceptabel gedrag is. Niet alleen het NJI, maar ook mijn kind online, beschrijft dat jongeren de contacten op het internet niet goed kunnen inschatten.

Martine Delfos, biopsycholoog en deskundige op het gebied van jongeren en nieuwe Media: 'Neem zo'n reclameboodschap op internet dat je een loterij hebt gewonnen. De meeste mensen klikken dat weg omdat ze weten dat het onzin is. Maar dat is heel anders als je verstandelijk beperkt bent. Dan kijk je daar niet doorheen.' (Stichting Mijn Kind Online, 2010).

Informatievaardigheden leren ze niet vanzelf en is daar begeleiding van thuis en op school nodig. Het internet is een volwassen wereld waarbij kinderen op plekken kunnen komen waar zij niet thuishoren. Jongeren zijn zich dus niet bewust van de reikwijdte en hun eigen gedrag. Er moet hen geleerd worden wat je wel en niet kan, door te praten over privacy en omgangsvormen. Ongeveer 2 procent van de jonge Social netwerk gebruikers zijn volledig transparant en geven zij alles bloot (Stichting Mijn Kind Online, 2010).

Seksuele ontwikkeling

Kinderen geven zich sneller bloot, letterlijk en figuurlijk. Ze klikken of kijken eerder naar ongepast content doordat zij niet goed kunnen beoordelen wat de bedoeling is van de inhoud en welke

consequenties dit heeft. Voornamelijk meisjes met een LVB zijn makkelijk te beïnvloeden en kwetsbaar. Ze hebben moeite met de goede en slechte intenties van anderen te onderscheiden en grenzen te stellen (Vergeer & Nikken, 2015). Helaas zijn ze niet alleen slachtoffer, maar zijn ze ook vaak daders. Ze scholen samen om te pesten en kunnen seksuele grenzen overschrijden. Zo zou ook 80% procent van de problemen die jongeren met een LVB hebben te maken krijgen met Social Media. Ze zijn vaker slachtoffer van cyberpesten en seksueel misbruik via Social Media, zoals loverboy praktijken. Wat momenteel ook veelvuldig voorkomt zijn dreigtweets, bangelijsten en haatcampagnes (Pijpers, 2014). Banga is straattaal en betekent 'slet'. Er wordt dan een lijst gemaakt met een top tien. Deze worden gemaakt door scholieren van een middelbaar onderwijs. Deze lijsten worden dan onderling doorgestuurd via Social Media. Dit was een grote hype in Nederland (Bangalijs, 2012).

2.3 Social Media gebruik vanuit het perspectief van LVB jongeren

De literatuur beschrijft veel verschillende positieve en negatieve effecten van het gebruik van Social Media. Deze paragraaf zal zicht richten op hoe de jongeren met een LVB hier zelf tegenover staan. Zoals in de aanleiding staat beschreven, zijn er verschillende onderzoeken gedaan naar het thema Social Media. In een aantal van deze onderzoeken zijn ook de perspectieven van LVB jongeren meegenomen. Deze informatie is van belang voor dit onderzoek, omdat in dit onderzoek de focus ligt op het perspectief van LVB jongeren met betrekking tot de positieve kanten van het Social Media gebruik. Deze paragraaf zal gericht zijn op deze perspectieven van deze jongeren, zodat er met deze informatie gekeken kan worden naar eventuele overeenkomsten en verschillen tussen voorgaande onderzoeken en dit onderzoek.

2.3.1 Bezit van en besteding aan Media-apparaten onder LVB jongeren

In onderzoek van Van Groenland (2010) is onder andere gekeken naar welke apparaten de LVB jongeren in bezit hebben. De uitkomsten van dit onderzoek geeft weer dat alle jongeren een computer thuis hebben of er zelf één in het bezit hebben. Per huishouden zouden er zes tot zeven diverse apparaten aanwezig zijn, waarvan ongeveer vier in eigendom van de jongere. De tijd die jongeren besteden aan deze apparaten en daarbij dus aan de virtuele wereld is zeer divers. Dit kan zijn van vier uur besteding per dag tot wel tien uur besteding per dag (van Groenland, 2010).

Meijvogel (2015) heeft voor zijn onderzoek, de ervaringen van LVB jongeren met Social Media, zes jongeren geïnterviewd. De jongeren die geïnterviewd zijn, geven aan gebruik te maken van WhatsApp, Instagram, Wattpad, Facebook, Facebook Messenger, games en Skype. Hiervan maakt iedere jongere gebruik van Facebook, Facebook Messenger en WhatsApp. Vier van de zes jongeren lieten weten dat zij gedurende de hele dag gebruik maken van Social Media. Twee jongeren gaven aan tijdens de dagbesteding hun mobiele telefoon in de kluis te moeten doen. In de pauzes mogen zij hier dan weer gebruik van maken. Een andere jongere geeft aan dat hij tijdens zijn werk weinig gebruik maakt van Social Media, maar wanneer hij vrij is maakt hij er veel gebruik van. De jongeren geven aan vooral gebruik te maken van WhatsApp. Eén jongere geeft als voorbeeld dat hij twee dagen geen gebruik kon maken van zijn mobiele telefoon, wanneer hij deze na de twee dagen weer aan deed had hij 2000 gemiste berichten. Op de vraag om welke reden zij Social Media gebruiken, geeft de meerderheid aan dit te doen om bereikbaar te zijn voor familie en vrienden. De jongeren geven aan het lastig te vinden om hun mobiele telefoon weg te leggen. Wanneer zij een melding krijgen, is de verleiding te groot om hem te laten liggen. Eén jongere geeft aan dat het spel Candy Crush verslavend is. Zij merkte dat het uitvoeren van haar taken later werden gedaan of helemaal niet werden gedaan, omdat zij liever Candy Crush wilde spelen (Meijvogel, 2015).

2.3.2 Ervaringen van LVB jongeren met Social Media

In het onderzoek van Meijvogel (2015) kwam naar voren dat de positieve ervaring vooral het contact hebben met familie en vrienden. Dit werd vooral als reden gegeven, omdat er weinig fysiek contact

aanwezig is met familie. Een andere reden van de positieve ervaring was het delen van interesses en het krijgen van complimenten. Een voorbeeld van een respondent is dat zij haar hobby, namelijk schrijven, toepast op het Social Media. Door het krijgen van complimenten op haar schrijfstukken, geeft dit haar motivatie om door te gaan (Meijvogel, 2015).

Uit het onderzoek bleek dat de jongeren minder moeite hadden met bedenken van negatieve ervaringen. Sexting was een veelvoorkomend onderwerp wat als negatieve ervaringen werd gezien. Het gaat hierbij om het versturen van seksueel getinte foto's. Opvallend in dit onderzoek was dat alle vrouwen hier slachtoffer van was geweest, maar ook dan jongens slachtoffer zijn geweest van sexting. Een voorbeeld is dat een jongen bijvoorbeeld gevraagd werd op seksuele handelingen te doen voor een webcam wat vervolgens op YouTube werd geplaatst (Meijvogel, 2015). Naast de positieve en negatieve ervaringen, wordt in onderzoeken ook gekeken naar welke effecten er worden ervaren bij het gebruik van Social Media. Zo wordt in het onderzoek van Dekker, e.a. (2012) duidelijk dat het makkelijk en open contact kunnen leggen en onderhouden, leuke vorm van dagbesteding, op de hoogte zijn van de laatste nieuwtjes en het ontmoeten van nieuwe mensen belangrijke positieve onderdelen zijn van het Social Media. Naast deze positieve effecten, worden er ook negatieve effecten ervaren. Hierbij komt voor het niet anoniem blijven, het cyberpesten en de ongewenste berichtjes naar voren. De ervaringen die hier aan worden gekoppeld zijn zeer divers tussen onder de jongeren. Het kan gaan om situaties waarbij sommige mannen via het internet alleen maar uit zijn op seks, maar het kan ook gaan om het versturen van virussen via chatsites (Dekker, Scheepers, & Op 't Veld, 2012). Cyberpesten en het gamen worden ook als negatieve ervaring genoemd. Bij het cyberpesten gaat het om het krijgen van vervelende berichten en het hacken van een account waarna scheldwoorden worden geplaatst op foto's. Bij het gamen gaat het om de gehele dag gamen waarbij er geen tijd wordt besteed aan andere zaken zoals het eten en afspreken met anderen. Ook wordt het gamen als negatief ervaren door het geringe sociale contact wat je hebt. Al met al zijn er verschillende ervaringen rondom het gebruik van Social Media (Meijvogel, 2015). Hieronder een voorbeeld van een respondent wat een geheel beeld geeft over zo'n negatieve ervaring:

“Een jongere werd onder druk gezet om zes telefoon abonnementen af te sluiten en om een aantal auto's op haar naam te zetten. Als gevolg kreeg de jongere van één van de abonnementen een rekening binnen van 5000 euro. De gevolgen van het zetten van auto's op haar eigen naam was het krijgen van bekeuringen voor het door rood rijden, tanken zonder te betalen en te hard rijden. Het blijkt dat dit alles het gevolg was van het sturen van naaktfoto's. De jongere werd benaderd door een oude bekende die aangaf in het bezit te zijn van foto's die hij op het internet zou zetten mits de jongere de abonnementen zou afsluiten en de auto's op haar naam te zetten. Door angst en het niet nee durven te zeggen heeft de jongere de opdracht opgevolgd met de gevolgen tot dien.” (Meijvogel, 2015).

Contact met onbekende mensen

Via Social Media kan je met iedereen contact leggen, dus ook met onbekende personen. Uit het onderzoek van Van Groenland (2010) is hier ook naar gekeken onder de jongeren. Hieruit wordt duidelijk dat de meerderheid wel eens contact legt met een onbekende of dit wel eens in het verleden heeft gedaan. Het voornaamste contact met onbekende wordt gedaan via interactieve games. Wel kunnen de meeste hier de negatieve effecten bij benoemen, bijvoorbeeld dat het gevaarlijk kan zijn. Andere negatieve ervaringen zijn bijvoorbeeld de vieze woorden, vieze plaatjes, het laten zien van geslachtsdelen via de webcam en het niet altijd snappen van bepaalde dingen. Daarnaast wordt kwam uit het onderzoek ook naar voren dat het contact met vreemden ook als positieve ervaring wordt gezien. Door het contact met onbekenden kan er bijvoorbeeld vriendschappen ontstaan en er kan gekletst worden over alledaagse dingen (van Groenland, 2010).

Communicatie

Naast het contact kunnen leggen met anderen, wordt in het onderzoek van Meijvogel (2015) duidelijk dat er in dit contact de communicatie nog wel eens als negatief wordt ervaren. De communicatie via Social Media kan volgens de respondenten zorgen voor moeilijkheden. Iedereen in dit onderzoek ervaart dat het niet kunnen zien van de gelaatsuitdrukking van de ander kan zorgen voor onduidelijkheden. Als bijvoorbeeld iemand een grapje maakt kan dit niet op de juiste manier begrepen worden. Daarbij is het lastig om te zien of iemand boos is of een grapje maakt. Er wordt ervaren dat wanneer iemand boos is diegene geen emoticons gebruikt, uitroeptekens toepast en de tekst in hoofdletters zet (Meijvogel, 2015).

2.3.3 Mening van LVB jongeren over Social Media

In het onderzoek van Van Groenland (2010) is er gekeken naar de meningen van de jongeren over Social Media. Tijdens de interviews is er gebruik gemaakt van verschillende termen, zodat de jongeren zelf konden aangeven wat voor hen het meest gold. Termen die werden gebruikt waren leuk, interessant, spannend, kicken, vervelend, saai en verslavend. De meningen in combinatie met het gebruik van deze termen waren zeer divers. De één kon haar of zijn antwoord onderbouwen door het bijvoorbeeld te hebben over het leggen van contacten, de ander kon daarentegen niet goed verwoorden waarom hij of zij een bepaalde mening over Social Media heeft (Van Groenland, 2010).

2.4 Conclusie theoretische deelvragen

De conclusie op de theoretische deelvragen worden per deelvraag behandeld. In sub-paragraaf 2.4.1 zal de conclusie van de eerste deelvraag worden beschreven en in sub-paragraaf 2.4.2 zal de conclusie van de tweede deelvraag worden beschreven.

2.4.1 Conclusie deelvraag één

De vraag was welke positieve en negatieve aspecten er binnen de literatuur worden beschreven over het gebruik van Social Media onder jongeren met een licht verstandelijke beperking. Vanuit de literatuur kan er geconcludeerd worden dat er negatieve en positieve kanten zitten aan het gebruik van Social Media. Vanuit de literatuur zijn er positieve en negatieve kanten op het gebied van taal, spel, fantasie en seksuele ontwikkeling en op sociaal-emotioneel, cognitief en lichamelijk/motorisch gebied. Binnen deze gebieden is beschreven, dat jongeren met een licht verstandelijke beperking erg beïnvloedbaar zijn en zijn ze daardoor erg gevoelig voor opmerkingen van anderen. Ze zijn vaak slachtoffers van cyberpesten, haatmails en seksueel misbruik door loverboy praktijken (Pijpers, 2014). Hierin zijn de jongeren niet alleen slachtoffer, maar komt daderschap ook veel voor. De contacten kunnen ze niet goed inschatten en wordt hun ook aanbevolen om goede informatieverschaffing. Ze geven zich snel bloot doordat ze de regels binnen sociale contacten niet herkennen. Ook nuances in het taal begrijpen ze niet. Ze kunnen hierdoor woorden of uitspraken letterlijk opvatten (Vergeer & Nikken, Media en kinderen met een LVB, 2015). Social Media gebruiken onder de jongeren heeft niet alleen negatieve aspecten, maar ook positieve aspecten. Door Social Media wordt het leervermogen en zelfvertrouwen vergroot, kan het inclusie bevorderen, de motivatie om te leren en te werken worden versterkt en kan het hun eigenwaarde vergroten (NJL, 2016; Vergeer & Nikken, 2015; Stichting Mijn Kind Online, 2010; Wood, Bukowski & Lis, 2015). Ze willen graag meedoen in de maatschappij en kan het experimenteren met hun identiteit, hun autonomie en eigenwaarde vergroten (Vergeer & Nikken, Media en kinderen met een LVB, 2015).

2.4.2 Conclusie deelvraag twee

De vraag was wat er bekend is over het perspectief van jongeren met een licht verstandelijke beperking ten aanzien van het gebruik van Social Media. Wanneer hiernaar gekeken wordt, blijkt dat de toegang tot het Social Media erg groot is. Iedere jongere heeft de mogelijkheid om gebruik te maken van het Social Media. Dit gebruik wordt onder de jongeren als zowel positief als negatief ervaren. Uit sommige ervaringen van jongeren wordt duidelijk dat zij wel eens slachtoffer zijn

geweest van de negatieve kanten van Social Media, denk bijvoorbeeld aan sexting (Meijvogel, 2015). Uit de verkregen informatie kan geconcludeerd worden dat het communiceren via Social Media een puntje van kritiek is. De grens ligt lager om slechte en niet geaccepteerd gedrag te laten zien, zoals het uitschelden van anderen (Meijvogel, 2015). De jongeren zien ook de positieve punten in van het gebruik van Social Media. Wat een veel genoemde positieve ervaring is met Social Media is het contact hebben met familie en vrienden. Op deze manier kunnen zij hun contacten op een snelle en toegankelijke manier onderhouden (Meijvogel, 2015) (Dekker, Scheepers, & Op 't Veld, 2012). De meest voorkomende reden dat dit als positief wordt ervaren, is omdat veel jongeren weinig tot geen fysiek contact heeft met de familie. Doordat zij op een andere locatie wonen, wat ver van hun familie vandaan is, zien zij elkaar minder vaak.

HOOFDSTUK 3 METHODE VAN ONDERZOEK

In dit hoofdstuk wordt er een beschrijving gegeven van de methode van onderzoek. Er wordt beschreven wat voor type onderzoek het is, wat de populatie is, welke instrumenten er worden gebruikt, wat de procedure is geweest, de methode van analyseren van gegevens, de betrouwbaarheid van het onderzoek, de interne en externe geldigheid van het onderzoek en met welke ethische overwegingen rekening gehouden is. Als laatste wordt er een korte samenvatting van de volledige methode van onderzoek gegeven.

3.1 Type onderzoek

Baarda en de Goede (2006) beschrijven dat een kwalitatief onderzoek gericht is op gegevens als belevingen, betekenisverleningen en ervaringen die verzameld worden door middel van interviews, bestaande documenten en/of participerende observatie. Dit onderzoek is gericht op het verkrijgen van inzicht in wat jongeren met licht verstandelijk beperking als positief ervaren aan het Social Media gebruik. Er wordt gekeken naar hoe, wanneer, waarom, met wie en wat. Er kan hieruit worden opgemaakt dat het onderzoek van kwalitatieve aard is. Je wilt bij een kwalitatief onderzoek een insidersperspectief verkrijgen en is het een subject-subject benadering (Migchelbrink, 2013). Als kwalitatief onderzoeker wil je zicht krijgen op hoe mensen van binnenuit hun situatie beleven en draait het om interpretatie van de respondenten. Er zal dus gekeken worden naar de positieve ervaringen en de belevingen van de cliënten, jongeren van zestien en zeventien jaar met een licht verstandelijke beperking, aan het gebruik van Social Media gebruik. Het vorm dat deze onderzoek aanneemt is kwalitatief survey en het kwalitatieve interview. Bij deze vorm of methode wordt er door onderzoekers gegevens verzameld door middel van open interviews (Migchelbrink, 2013).

Informatie dat uit de verschillende literatuur wordt gehaald, zal een bijdrage leveren aan het opzetten van het interview. Vervolgens zal er door middel van half gestandaardiseerde interviews, met jongeren op open residentiële groepen, informatie verkregen worden. Er is gekozen voor deze methode om zo de jongere ruimte te bieden in het beantwoorden van de vragen. Voor de interviews zal er een topiclijst worden gebruikt, waarop belangrijke punten staan die in het interview moeten worden meegenomen. Aan de hand van deze topiclijst kan er gestart worden aan het interview, waarin de route van het interview uit zichzelf wordt vormgegeven. De respondent krijgt hierdoor dus vrijheid en ruimte in het delen van informatie wat voor hem of haar van belang is wanneer het gaat om de positieve kanten bij het gebruik van Social Media. Vanwege het cognitieve niveau van de jongeren kan het zijn dat er wel wordt aangestuurd op antwoordinhoud. Voor jongeren met een licht verstandelijke beperking kan het moeilijk zijn om een antwoord te bedenken en helpt het hun om hun richting te geven. Wat helpt is om antwoorden mogelijkheden gefaseerd aan te bieden, korte vragen te stellen en geen moeilijke antwoorden te gebruiken. Daarnaast kan het helpen om meerkeuze antwoorden te geven in de vorm van voorbeelden (Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk (BPSW), Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) & de Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (NVO), 2016).

3.2 Onderzoekspopulatie en steekproef

Het onderzoek wordt uitgevoerd op de 24-uurs ZIB-groepen van Ambiq op het gezondheidspark in Hengelo. Op het gezondheidspark zijn acht 24-uurs ZIB-groepen aanwezig waar zeven tot negen jongeren verblijven. De populatie van dit onderzoek betreft 56 tot 72 jongeren. Op deze populatie zal een steekproef worden gedaan op twaalf jongeren. Voor het benaderen van deze jongeren, zijn de onderzoekers langs alle acht de groepen gegaan. Bij dit bezoek is er een uitleg gegeven van het onderzoek en is er gevraagd aan de jongeren of zij interesse hebben om mee te werken aan dit onderzoek. Alle jongeren zijn dus op dezelfde manier benaderd. Bij kwalitatief onderzoek wordt er vaak gekozen voor gerichte steekproeven. Je kiest dus een gerichte samenstelling van de onderzoeksgroep. In dit onderzoek gaat het dan om typerende gevallen. Typerende gevallen geven een goede afspiegeling van een groep weer (Baarda & Bakker, 2013). Dit betekent dat een jongen of

een meisje met een LVB en autisme ook worden geïnterviewd. Binnen de groepen van Ambiq zitten er ook jongeren met een LVB die daarnaast ook autisme hebben, maar ook andere problematieken als ADHD, ODD en trauma. Zij worden ook niet per aandoening behandeld. Zij worden gecategoriseerd aan de hand van welke zorg zij nodig hebben.

De jongeren hebben de leeftijd van veertien tot en met zestien jaar met een licht verstandelijke beperking. Jongeren met een licht verstandelijke beperking hebben een intelligentie quotiënt (IQ) van 50-70. Ze hebben een ontwikkelingsleeftijd van zeven tot twaalf jaar (Jochimsen & Berger, 2002). Het IQ wordt ook in de DSM-IV gehanteerd. Bij het landelijke kenniscentrum worden ook mensen met een IQ tussen de 70-85 meegerekend tot de doelgroep licht verstandelijke beperking. Bij een licht verstandelijke beperking komt ook vaak bijkomende problematieken voor. Op de 24-uurs ZIB-groepen wonen zowel jongens als meisjes, waarbij één groep gericht is op alleen meisjes. Binnen dit onderzoek worden er zowel jongens als meisjes geïnterviewd, die een IQ hebben van tussen de 50 en 85 hebben.

3.3 Instrumenten

In dit onderzoek wordt er gebruik gemaakt van een combinatie van dataverzamelingstechnieken. Voor de beantwoording op de theoretische deelvragen wordt er gebruik gemaakt van literatuuronderzoek door middel van vakliteratuur en onderzoeksliteratuur. Vakliteratuur zal verkregen worden uit handboeken, literatuurrapporten, internet, artikelen, etc. Door deze informatie zal de kennis en inzicht vergroot worden. Informatie door onderzoeksliteratuur zal verkregen worden uit bestaande onderzoeken. Het gaat hierbij om onderzoeken die gericht zijn op een bepaald onderwerp, in dit geval Social Media en de doelgroep LVB. Hierbij is het van belang dat de auteur van het onderzoek deskundig is. Om de juiste informatie en bruikbare bronnen te krijgen, wordt informatie gezocht door middel van bekende databanken als 'Google Scholar', 'Springerlink' en HBO kennisbank'. Voor het zoeken naar specifieke documenten zijn er zoektermen opgesteld die aansluiten op de onderzoeksvraag van dit onderzoek. Ook wordt er bij de onderzoeken gekeken naar hoe recent het is en daarbij dus ook de bruikbaarheid. De tijd gaat snel wanneer het gaat om gedigitaliseerde wereld en dus ook het daarbij horende Social Media.

De praktijkgerichte deelvragen zullen beantwoord worden door middel van een semigestructureerd interview. Tijdens de interviews wordt er gebruik gemaakt van een topiclijst. Deze lijst is opgesteld in samenwerking met de intervisiegroep en de begeleider van het onderzoek vanuit Saxion. Deze keuze is gemaakt om zo een kritische kijk te krijgen vanuit personen die buiten dit onderzoek staan. Voor het opstellen van de topiclijst is er per deelvraag gekeken naar wat nodig is om tot beantwoording te komen. Daarbij is er gekeken naar het theoretische kader naar wat van belang is bij het onderwerp Social Media vanuit de positieve belichting. Wat hierin vooral naar voren kwam is het belang, dus waarom gebruikt een jongere het en welke waarde zij hieraan hechten, in welke mate is het voor hun belangrijk. De topiclijst is uiteindelijk komen te bestaan uit drie topics, namelijk soorten, belangen en waardering. De topic 'soorten' is voor het duidelijk krijgen wat voor Social Media jongeren gebruiken en of hier overeenkomsten in zitten of juist niet. Onder deze topics zijn er voorbeeldvragen opgesteld voor het geval het interview vastloopt of dat er iets vergeten wordt. De vragen die per topic zijn opgesteld zijn open vragen. Hier is voor gekozen om op deze manier ruimte te creëren voor de respondent, maar ook om zo tot een volledige beantwoording te komen van de vraag. De topic 'soorten' bestaat uit vier vragen, de topic 'belangen' bestaat uit vijf vragen en de topic 'waardering' bestaat uit zes vragen. In bijlage 1 is de volledige vragenlijst te zien.

3.4 Procedure

Na het zoeken, inventariseren en beantwoorden van de theoretische deelvragen komen de praktische deelvragen aanbod. Er zijn door middel van semigestructureerde interviews jongeren van veertien tot en met zestien jaar geïnterviewd op ZIB-groepen. In overleg met de opdrachtgever zijn er twee clustermanagers en twee daarbij horende gedragswetenschappers benaderd voor jongeren

die deel kunnen maken van dit onderzoek. Waar deze jongeren aan moeten voldoen is beschreven in paragraaf 3.2. De onderzoekers zijn langs de ZIB-groepen gegaan om daar uitleg te geven over het onderzoek. Aan de hand daarvan hebben zijn de jongeren op de desbetreffende groep benaderd of zij geïnteresseerd zijn om mee te werken aan dit onderzoek. Vanuit deze weg zijn er afspraken ingepland waarin de interviews hebben kunnen plaatsvinden. Twee jongeren onder de respondenten waren jonger dan zestien jaar, dit betekent dat er voor medewerking goedkeuring moest worden gevraagd aan de gezaghebbende. Het inplannen van de interviews heeft in totaal twee dagen geduurd. Het uitvoeren van de interviews heeft vier dagen geduurd. Het punt van verzadiging werd bereikt na vijf interviews. Dit bleek toen er tot de negen interviews geen nieuwe informatie meer werd verkregen. Op dat moment is ervoor gekozen om te stoppen met interviews.

3.5 Methode van analyseren van gegevens

De interviews van de acht respondenten zijn volledig uitgeschreven, waarna het kwalitatief is geanalyseerd. De fragmenten zijn allereerst geaccentueerd op bruikbaarheid om deze vervolgens toe te kunnen voegen in het labelschema. Het labelschema is opgezet aan de hand van de topiclijst, de deelvragen en de belangrijke fragmenten uit de interviews. Aan de hand hiervan is het schema onderverdeeld in hoofdlabels, labels en sublabels, waarna het respondentnummer en het fragment van de respondent zijn weergegeven. In bijlage 2 is het labelschema te zien.

3.6 Betrouwbaarheid

Het is van belang om bij een onderzoek vertrouwen uit stralen met betrekking tot de werkwijze. Het gaat hierbij om de zorgvuldigheid en nauwkeurigheid in de wijze van werken. Factoren en situaties met betrekking tot het onderzoek kunnen ervoor zorgen dat de werkwijze wordt beïnvloedt wat vervolgens de resultaten kan vertekenen. Deze factoren kunnen bijvoorbeeld liggen bij de onderzoeker, dataverzamelmethode of de onderzoekssituatie (Baarda & Bakker, 2013). Om aan de betrouwbaarheid te voldoen, worden de volgende maatregelen getroffen:

- De respondent zal een akkoord moeten geven om zichzelf beschikbaar te stellen voor het interview. Dit wil zeggen dat de respondent zelf instemt met het interview. Er zal dus niet iemand tegen zijn of haar zin in ondervraagd worden. Bij respondenten onder de dertien jaar wordt een akkoord gevraagd bij ouders. Deze wordt gedaan nadat een respondent toe heeft gegeven dat hij mee wil doen.
- Respondent wordt anoniem gehouden, waardoor het praten over privé laagdrempeliger zal zijn.
- Er wordt rekening gehouden met locatie en tijd. Daarbij zullen er geen andere mensen bij het interview aanwezig zijn naast de respondent en interviewer. Het interview wordt afgestemd met onderzoekers en respondent. Wanneer de afspraak niet wordt nagekomen, wordt er een nieuwe afspraak gemaakt die voor de respondent het beste uitkomt. De interviews worden in de vertrouwde omgeving van de respondent gehouden.
- Tijdens de intervisie bijeenkomsten zullen niet betrokken personen op een kritische wijze naar het onderzoeksproces kijken voor eventuele aanpassingen en wijzingen.
- Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen jongeren die wel of niet bekend zijn met de onderzoekers. Om ervoor te zorgen dat het antwoordinhoud niet wordt verkeerd geïnterpreteerd of aangestuurd door een onderzoeker worden de interviews door beiden onderzoekers gedaan.

3.7 Interne en externe geldigheid

Validiteit staat eigenlijk voor de geldigheid van het onderzoek. Er bestaan drie vormen van geldigheid, namelijk: de interne, de externe en de instrumentele geldigheid. Bij interne geldigheid gaat het om de keuze van je onderzoekszet (Baarda, De Goede, & Teunissen, 2005). Dit onderzoek betreft een diepte-interview, door deze manier zal er vanuit interviews informatie verkregen worden over de belevingen, ervaringen en keuzes met betrekking tot het Social Media gebruik. Naast de interviews zal er diverse literatuur gebruikt worden, om zo een vergelijking tussen beide te kunnen

maken. De externe geldigheid gaat over de onderzoekssituatie. Het is de bedoeling dat de gewone, alledaagse situatie zo veel mogelijk intact te houden. Door deze twee zo veel mogelijk op elkaar te laten lijken, zullen de uitkomsten meer waarde hebben (Baarda, De Goede, & Teunissen, 2005). De interviews die worden afgenomen, zullen in de eigen omgeving plaatsvinden. Dit is namelijk de vertrouwde omgeving van de cliënt. Op deze manier zal er gezorgd worden voor een ontspannen en vertrouwde sfeer waarin de cliënt zijn of haar verhaal kan doen. Een ander kenmerk van externe geldigheid, gaat over de inhoudelijke generalisatie, ofwel de overdraagbaarheid. In hoeverre kunnen de resultaten over gedrag worden aan andere zettingen waar geen onderzoek gevoerd is (Baarda, De Goede, & Teunissen, 2005). Dit onderzoek is gericht op een specifieke doelgroep, namelijk licht verstandelijk beperkten, en het Social Media gebruik. Het onderzoek wordt uitgevoerd op een kleine populatie hiervan, steekproefsgewijs. Het is de bedoeling dat de organisatie kan inspelen op de resultaten van het onderzoek, om zo handvaten te kunnen bieden, bepaalde zorg en/of ondersteuning kan verlenen op bepaalde gebieden, kennis kunnen verkrijgen, verdere onderzoeken kunnen uitvoeren en beter kunnen aansluiten op de doelgroep. De instrumentele geldigheid gaat om de kwaliteit van het verzamelen van gegevens. Door middel van de triangulatie-benadering kan er worden nagegaan in hoeverre de onderzoeksgegevens valide zijn. Door middel van deze benadering wordt er gebruik gemaakt van verschillende dataverzamelmethode. Wanneer er sprake is van het verzamelen van informatie door middel van bestaande documentaties, open interviews en participerende observatie in dezelfde richting, dus convergeren, is er sprake van valide gegevens. Wanneer de resultaten convergeren, dus overeenstemmen, wijst dat op een validiteit van dataverzameling (Baarda, De Goede, & Teunissen, 2005). Om tot beantwoording te komen op de deelvragen zal er informatie verkregen worden door vakliteratuur, onderzoeksliteratuur en interviews. Vanuit de deelvragen is gekozen voor specifieke aanpak van data verzamelen, dit wijst erop dat er nauwkeurig wordt gekeken naar wat past bij welke deelvraag en op welke manier er tot een geldige beantwoording gekomen kan worden.

3.8 Ethische overwegingen

In dit onderzoek is er rekening gehouden met de volgende ethisch verantwoorde overwegingen:

- Medewerking aan dit onderzoek is geheel op vrijwillige basis. Respondenten zijn vrij in de keuze om wel of niet deel te nemen aan de interviews die voor dit onderzoek afgenomen zullen worden.
- Respondenten worden anoniem in het onderzoeksverslag verwerkt. De persoonlijke gegevens van de respondenten zullen niet worden gebruikt in dit onderzoek.
- De interviews worden afgenomen in vertrouwelijke sfeer. Er wordt rekening gehouden met een vertrouwelijke omgeving, personen die aanwezig zijn tijdens het interview en op welke manier de ruimte bereikbaar is voor anderen in de omgeving.
- Persoonlijke informatie dat in interviews naar voren zijn gekomen, zullen op anonieme wijze verwerkt worden in het onderzoek.
- De respondenten mogen geen nadelige effecten ervaren van de uitkomsten van het onderzoek.
- Informatieverwerking wordt gedaan in afstemming met de opdrachtgever. Stappen die in het onderzoek gezet zullen worden en (vertrouwelijke) informatie dat gebruikt zal worden, zal in afstemming worden gedaan met de opdrachtgever en begeleider vanuit de opleiding.

HOOFDSTUK 4 BEVINDINGEN

In dit hoofdstuk worden de bevindingen van de semigestructureerd interviews weergegeven. Eerst worden er een aantal gegevens van de respondentengroep beschreven. Hier worden de definities van Social Media volgens de respondenten weergegeven en daarna welke soorten Social Media de respondenten gebruiken. Vervolgens worden de resultaten beschreven aan de hand van de deelvragen en de hieraan gekoppelde hoofd-labels. De hoofd-labels zijn vastgesteld na de analyse van de interviews.

4.1 Algemeen

De respondentengroep bestaat uit acht jongeren met een licht verstandelijke beperking. Er zijn drie mannelijke en vijf vrouwelijke jongeren geïnterviewd. De jongeren die zijn geïnterviewd komen allemaal van 24-uurs ZIB-groepen van het Gezondheidspark te Hengelo. De jongeren komen van vier verschillende groepen en verschillen qua leeftijd. Hun leeftijd varieert van veertien tot en met zestien jaar.

4.1.1 Wat is Social Media?

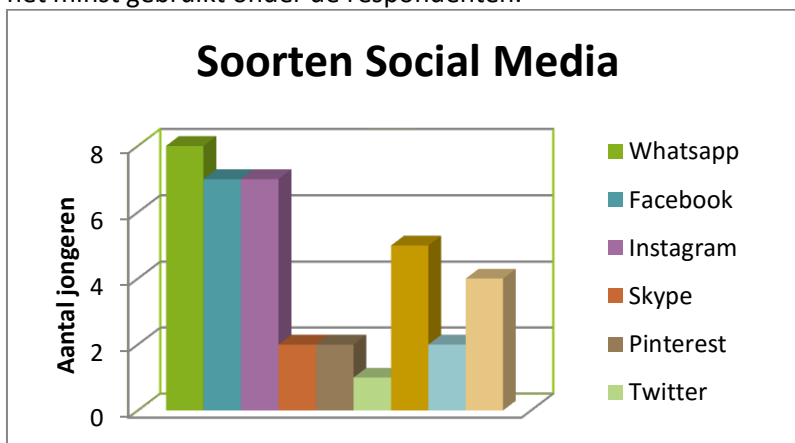
Alle respondenten hebben hun definitie van Social Media gegeven. Vijf respondenten vinden dat Social Media te maken heeft met het online contact hebben met anderen.

‘Contact hebben met familie en vrienden, leuke foto’s plaatsen bijvoorbeeld, dat vrienden en familie dat ook kunnen zien. Wat je doet, hoe je er uitziet, ja dat’

Twee respondenten benoemen dat het te maken heeft met internet. Eén respondent geeft geen definitie van Social Media, maar benoemt welke soorten Social Media er zijn en hoe je hier gebruik van kan maken.

4.1.2 Van welke soorten Social Media wordt er gebruik gemaakt?

Alle acht respondenten hebben aangegeven Social Media te gebruiken. De volgende soorten Social Media zijn door hen genoemd: WhatsApp, Facebook, Instagram, Skype, Pinterest, Twitter, Snapchat, Online Games en YouTube. Figuur 1 geeft weer hoeveel jongeren welke soort Social Media gebruiken. Uit deze figuur is af te lezen, dat alle respondenten WhatsApp gebruiken. Twitter wordt het minst gebruikt onder de respondenten.

Figuur 1: soorten Social Media gebruikt door jongeren (N=8)

4.2 Wat is van belang bij Social Media?

Alle respondenten benoemen wat zij belangrijk vinden bij het gebruik van Social Media. Deze informatie is in het labelschema onderverdeeld in vier hoofd-labels; thema's, contact, gebruik en gebruik in de toekomst. De bevindingen zijn aan de hand van deze labels beschreven.

4.2.1 Thema's

Tijdens de interviews is er gevraagd naar welke thema's de respondenten leuk vinden om naar te kijken of om op Social Media naar te zoeken. Zes van de acht respondenten noemen één of meerdere thema's waar naar zij kijken op verscheidene soorten Social Media. De thema's die benoemd zijn:

- Auto
- Kleding
- Make-up
- Lifestyle
- Beroemde mensen
- Dieren
- DIY's
- Games
- Discotheken

Drie van deze thema's (auto, kleding en make-up) worden door twee of meer verschillende respondenten benoemd. De rest (lifestyle, beroemde mensen, dieren, DIY's, games en discotheken) worden allemaal door één respondent benoemd, maar niet door dezelfde respondent.

Zes van de acht respondenten hebben aangegeven wat zij leuk vinden aan deze thema's.

'Met dieren [...] omdat ik dan uh ja met dieren kan ik ook sommige dingen natekenen dus dan deed ik gewoon bijvoorbeeld het paard na dan zet ik het op Pinterest'

In bovenstaande fragment wordt beargumenteerd, wat de respondent leuk vindt aan deze thema. In totaal van de zes respondenten zijn er drie respondenten die dezelfde argument hebben, dus het kunnen nadoen of uitproberen van de handeling. De andere drie respondenten vonden de thema's leuk om te zien. Er werd hierbij geen argument gegeven waarom zij dit leuk vinden.

4.2.2 Contact

De respondenten geven aan via Social Media contact te hebben met bekenden en onbekenden mensen. Zeven van de acht geven aan contact te hebben met familie en zes van de acht hebben contact met vrienden. Niet alle respondenten hebben of willen contact met ouders of vrienden. Eén van de respondenten geeft aan geen vrienden te hebben. Twee andere respondenten geven niet expliciet aan met familie contact te hebben. Zij geven aan met mensen contact te hebben waar zij bekend mee zijn. Zes van de acht konden aangeven wat zij van belang vinden in het contact met hun vrienden, familie en onbekenden. Vijf respondenten vonden het belangrijk dat het positief contact is.

'gewoon als ze lief en aardig blijven'

Het gaat bij het positief contact om hoe mensen tegen hen praten en het gezellige onderwerpen zijn die worden besproken. Twee respondenten vonden populariteit belangrijk. Deze respondenten vinden het belangrijk om veel volgers te hebben of ze zoeken aansluiten bij hun peers, die deze soorten Social Media gebruiken.

‘Meer volgers te krijgen (...) beetje ja populair een beetje meegaat met anderen is wel belangrijk’

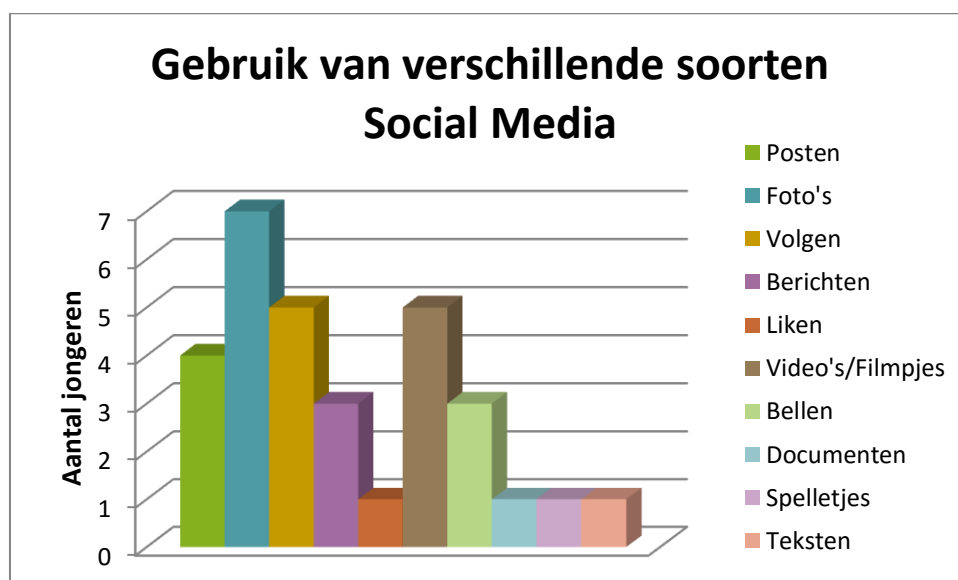
Niet alle respondenten hebben contact met onbekenden mensen. Zes respondenten willen geen contact met onbekende mensen of hebben geen contact met onbekende mensen.

‘Maar ik wil het zelf ook niet want je weet niet wie erachter zit’

De reden dat zij geen contact met onbekenden willen hebben is dat ze zelf een negatieve ervaring hebben gehad of het niet willen omdat ze niet weten wie er achter zit. Twee van de acht respondenten hebben wel contact met onbekende mensen. Eén van deze respondenten kijkt eerst of iemand leuk is om mee te appen, zo niet dan appt hij niet met deze persoon. Een andere respondent geeft aan met onbekende personen te appen, maar kan niet beargumenteren waarom hij dat zo leuk vindt.

4.2.3 Gebruik

Wat de respondenten ook belangrijk vinden bij Social Media is hoe je de apps gebruikt. Het gaat dan om posten, foto's bekijken, volgen, berichten kunnen sturen, dingen kunnen liken, filmpjes of video's kunnen maken of bekijken, kunnen bellen en documenten kunnen versturen. In figuur 2 staat weergegeven welke handelingen jongeren op Social Media uitvoeren. Foto's kunnen kijken op de verschillende soorten Social Media is het meest benoemd. Documenten bekijken, spelletjes doen en teksten lezen is door één respondent benoemd.

Figuur 2: gebruik van verschillende soorten Social Media onder de respondenten (N=8)

Waarom zij dit zo belangrijk vinden worden door verschillende respondenten beargumenteerd. Zo vindt één respondent het posten van belang om zijn DJ dingen te kunnen promoten.

‘Ja om dingen te promoten enzo en dan kunnen al mijn vrienden zie van wat er weer iets op is (...) en die zet ik eerst bericht op Instagram dat het er aan komt en dan kunnen ze het zelf zien op facebook dat het erop staat’

De andere respondenten vinden het belangrijk om te posten wat zij aan het doen zijn, dingen die zij hebben gedaan of gebeurd zijn. Hier wordt ook de nadruk gelegd op leuke en gezellige dingen posten. Bijna alle respondenten vinden de foto's erg belangrijk. Zeven respondenten vinden het leuk

om de foto's te kunnen bekijken. Vijf van de respondenten hebben aangegeven ook zelf foto's te delen. Wat zij hieraan belangrijk vinden is dat anderen weten wat zij aan het doen zijn of als er iets leuks is gebeurd. Dit willen ze graag met anderen delen. Vijf respondenten geven aan dat zij het volgen van andere mensen belangrijk vinden. Bij het volgen hebben drie respondenten benoemd dat zij graag beroemde mensen volgen. De twee andere respondenten geven aan alleen familie of vrienden te volgen. Eén respondent heeft benoemd liken belangrijk te vinden. De respondent kon niet beargumenteren waarom hij dit belangrijk vindt. Wat ze in het gebruik van Social Media belangrijk vinden is dat ze video's kunnen plaatsen en filmpjes kunnen kijken. Drie geven aan alleen te kijken en twee respondenten geven aan ook filmpjes te maken door middel van Snapchat. Wat drie respondenten ook belangrijk vinden is het kunnen bellen. Twee respondenten geven aan gebruik te maken van beeldbellen. Eén respondent heeft aangegeven dit te doen om contact te kunnen onderhouden.

'Nou uh omdat ik een uur bij huis vandaan woon en zo en bij mijn vriendinnen en zo en dan kunnen we gewoon bellen zeg maar met de telefoon dan zie je elkaar alsnog'

Drie verschillende respondenten vonden het belangrijk om documenten te kunnen bekijken, spelletjes te kunnen spelen op Facebook en teksten te kunnen opslaan en te bewaren. De teksten zou ze opslaan omdat de respondent zich hierin kan identificeren.

4.2.4 Toekomst

Tijdens de interviews geven vijf respondenten aan dat zij in de toekomst ook belang kunnen hebben bij het gebruik van Social Media. Drie respondenten zagen mogelijkheden in het werk.

'En als je wat met je manager wil overleggen en hij is er niet, kan je hem een appje sturen of sms'en of zo dus'

Eén respondent denkt in de toekomst minder gebruik te gaan maken van Social Media. Dit zou komen doordat ze momenteel veel tijd heeft. De respondent denkt in de toekomst minder interesse hiervoor te hebben doordat ze het dan veel drukker zou hebben.

'Maar dan niet zo veel, ik bedoel. Ja, dan ben je toch wel wat drukker (...) ja want nu hebben echt wel gewoon veel tijd, meer dan jullie. Ja jullie hebben ook wel tijd, maar niet zo als wij. Wij zitten gewoon de hele dag. (...) maar dat is wel wat ik bij mijn moeder zie, zij is heel druk dus'

Een ander respondent geeft aan het in de toekomst te kunnen gebruiken om met anderen af te spreken.

4.3 Positieve ervaringen met social media

De respondenten geven in de interviews aan welke positieve ervaringen zij koppelen aan het gebruik van Social Media. Deze bevindingen zijn in het labelschema verdeeld in onder vijf hoofdlabelels: leren, contact, communicatie, toegankelijkheid en vermaak. Deze hoofdlabelels zullen in deze paragraaf per sub-paragraaf beschreven worden.

4.3.1 Leren

Tijdens de interviews gaven twee respondenten aan het gebruik van Social Media ervaren als een soort leervorm. Dit hoofdlablel kon aan de hand van de verkregen bevindingen worden onderverdeeld in twee sub-labels, namelijk typen en lezen. Het kunnen typen en het lezen van andere tekstberichten werden hierbij genoemd als twee belangrijke onderdelen.

‘Ja, dan kan ik het gewoon vrij zeggen, want meestal in het echt weet ik niet zo goed wat ik moet zeggen ne zo maar dan hoef ik dan even na te denken en dan denk ik van oh ja dat is wel handig want dan kan ik meteen zeggen en mijn dyslexie is ook wel handig want dan leer je ook beter lezen en zo en sneller’

4.3.2 Contact

In de interviews werden er verschillende punten genoemd wanneer het gaat om de ervaringen in het contact op Social Media. Het hoofdlablel heeft daarom meerdere sublabels gekregen. Uit de interviews komt naar voren dat drie respondenten op deze manier contacten kunnen houden op langere afstand.

‘Ik zit nu ook op Ambiq en nu kan ik nog contact hebben met mijn ouders, dat is ook altijd wel heel handig’

De contacten waar zij het dan over hebben gaan puur over ouders, familie en vrienden. De vormen van Social Media die zij hiervoor gebruiken verschillen tussen Skype en Facebook. Naar de langeafstandsrelaties, benoemd één respondent dat er na lang geen contact te hebben gehad weer in contact is gekomen met diegene.

‘Ja, ik heb ook een aantal mensen waar ik gewoon geen contact mee had, meer, had ik gewoon opgezocht en dat was wel leuk’

Gezien het contact met onbekende personen, geeft één respondent aan dat zij geen contact heeft met vreemden, alleen met bekenden. Haar profiel kan ook niet opgezocht worden op Social Media. Een andere respondent geeft ook aan dit niet te doen, want je weet niet wie erachter zit. Twee respondenten geven aan dat zij wel eens contact hebben met onbekende personen.

‘Ja, dan ga ik gewoon elkaar beter leren kennen en als het gewoon echt leuk is dan houd ik gewoon contact en als ie dan niet echt dan als die niet aardig doet dan wil ik het niet’

Het hebben van vrienden wordt ook als een positieve ervaring gezien, zo benoemd één respondent dat hij hierdoor meer vrienden heeft gemaakt. Hierbij geeft hij aan dat hij in groepsapps wordt toegevoegd waardoor hij met nieuwe mensen kan praten en eventueel kan afspreken.

4.3.3 Communicatie

Wanneer het tijdens de interviews ging over de communicatie werd er door de respondenten vooral in gegaan op het bespreken van bepaalde dingen, het afspreken met elkaar en de reacties van anderen. Drie respondenten geven aan dat zij vooral veel bespreken met vrienden via WhatsApp, ook hierin komt de groepsapp weer naar voren. Naast het bespreken van bepaalde zaken, wordt er

‘Ja, gewoon alles wat je aan het doen bent, afspreken en hoe je voelt’

ook veel dingen afgesproken. Vier respondenten geven aan door middel van Social Media ook afspraken te maken met anderen.

Naast het bespreken en het afspreken speelt het krijgen van reacties van anderen ook een rol als het gaat om de communicatie. Twee respondenten heeft op het gebied van het krijgen van reacties wat verteld. Deze twee respondenten zien het als iets positiefs. Zo vertelt één het volgende:

Uh nou vroeger had ik niet een heel positief zelfbeeld (...) en nu ik foto's erop internet zeg en zo krijg je allemaal leuke reacties en dan wordt het wel steeds beter'

4.3.4 Toegankelijk

Vier respondenten ervaren Social Media als een laagdrempelige manier om andere mensen te kunnen bereiken. Onder laagdrempeligheid worden verschillende dingen genoemd. Het gaat vooral om het makkelijk in contact kunnen komen met anderen, zoals via-via nieuwe mensen leren kennen en het contact kunnen houden met anderen. Eén respondent geeft hierbij een uitleg waarin duidelijk wordt dat het contact leggen met andere personen via Social Media veel toegankelijker is.

'Ja dat is wel leuk om nieuwe mensen leren kennen en hoe (...) wat ze eigenlijk allemaal doen (...) ja ik heb een stoornis en dan is het in het echt dingen mensen nieuwe mensen leren kennen wel moeilijker'

4.3.5 Vermaak

Het laatste hoofdlabel heeft alles te maken met het vermaak. Hieronder zijn drie sublabels gekoppeld waarin naar voren komt op welke momenten de respondenten gebruik maken van Social Media, waarom zij dit doen en welke positieve ervaringen zij hebben. Niet elke respondent kon op elk gebied een duidelijk antwoord geven. Twee respondenten konden wel benoemen dat zij Social Media vooral gebruiken uit verveling. Wanneer zij niks te doen hebben, pakken zij de mobiel op de Ipad erbij om op Social Media te kijken.

HOOFDSTUK 5 CONCLUSIE

In dit hoofdstuk komt de conclusie aan bod. Er wordt een conclusie gegeven over wat jongeren van belang vinden in het gebruik van Social Media en welke positieve ervaringen jongeren hebben opgedaan in het gebruik van Social Media. Na de conclusies op deze twee praktijkgericht deelvragen wordt er een conclusie gegeven op de hoofdvraag. Vanuit deze conclusies worden er aanbevelingen gegeven. Als laatste wordt de sterktes en zwaktes van dit onderzoek beschreven en volgt er afsluitend een discussie.

5.1 Conclusie: Wat vinden jongeren van belang in het gebruik van Social media?

Wat jongeren van belang vinden in Social Media is afhankelijk van de interesse, dit is voor iedere jongere anders. Dit ligt aan het feit dat iedere jongere zo zijn eigen interesse heeft. Zo delen jongeren zelf ook graag met anderen wat ze aan het doen zijn, zodat anderen op de hoogte kunnen blijven. Vriendschappen met peergroepen is een belangrijk onderdeel voor jongeren (Wood, Bukowski, & Lis, 2015). De respondenten vinden het ook fijn om op de hoogte te kunnen blijven van vrienden en familie. Jongeren vinden het belangrijk om er bij te horen (Vergeer & Nikken, 2015). Binnen het contact met anderen vinden de jongeren positief contact van belang, dus hoe een persoon tegen ze doet. Zo blijkt ook uit het onderzoek van Meijvogel (2015), dat jongeren het fijn vinden als zij complimenten krijgen. Zo wordt populariteit als belangrijk gevonden, maar dit is ook afhankelijk van de persoon zelf. Ze willen door middel van Social Media graag contact onderhouden met hun vrienden, familie en vrienden en familie die ver weg wonen. Het makkelijke en open contact kunnen leggen en onderhouden, leuke vorm van dagbesteding, op de hoogte zijn van de laatste nieuwtjes en het ontmoeten van nieuwe mensen blijken belangrijke positieve onderdelen te zijn bij het gebruik van Social Media (Dekker, Scheepers, & Op 't Veld, 2012). Zo zien de jongeren ook voor de toekomst de mogelijkheid om Social Media te gebruiken voor een carrière in de toekomst.

5.2 Conclusie: Welke positieve ervaringen doen jongeren op in het gebruik van Social media?

De positieve ervaringen worden op verschillende gebieden eruit gehaald. De reden dat de jongeren Social Media gebruiken en het ook als positief ervaren heeft vooral te maken met het vermaak, de toegankelijkheid en het snel kunnen communiceren met anderen. Het hebben van contact met anderen is het voornaamste wat als positief wordt ervaren. Dit heeft te maken met dat de jongeren op 24-uurs ZIB-groepen weinig contact hebben met familie en vrienden uit de oude woonomgeving. Door middel van het gebruik van Social Media kunnen zij dit contact onderhouden, wat als prettig wordt ervaren. Naast het vermaak, het contact en de toegankelijkheid, heeft Social Media ook een effect op het leerproces. Door het vele typen en lezen wordt dit als een proces gezien waarbij geleerd kan worden. Op deze manier leer je woorden schrijven en wordt het lezen van teksten makkelijker.

5.3 Conclusie onderzoeksvraag

Het gebruik van Social Media biedt jongeren met een LVB positieve ervaringen. Jongeren ervaren het gebruik van Social Media als vermaak. Een belangrijk onderdeel in dit gebruik, is het contact kunnen leggen en onderhouden met andere mensen. Vergeer en Nikken (2015) beschrijven dat het gebruik van Social Media het makkelijker maakt om contacten op te bouwen met anderen waarbij hun zelfvertrouwen wordt bevorderd (Vergeer & Nikken, 2015). In dit contact blijken de relaties met vrienden en familie belangrijk te zijn. Dit blijkt ook uit het onderzoek van Meijvogel (2015). Jongeren die niet meer thuis wonen, maar op een 24-uurs woonlocatie, hebben weinig tot geen face-to-face contact met vrienden en familie uit de eigen oude omgeving. Social Media biedt de uitkomst om toch met deze mensen in contact te kunnen blijven. Dat Social Media helpend is bij de taalontwikkeling blijkt uit de uitkomsten dat het gebruik wordt ervaren als een leerproces. Jongeren kunnen door

middel van Social Media nadenken over wat zij typen, maar ook helpt het bij het lezen van teksten. Vergeer en Nikken (2015) beschrijven dat door middel van Social Media kinderen en jongeren meer tijd kunnen nemen en zich beter kunnen concentreren op teksten. Een andere positieve ervaring van jongeren uit dit onderzoek is het krijgen van positieve en leuke reacties van anderen. Dit kan helpend zijn bij het vergroten van hun zelfvertrouwen (Vergeer & Nikken, 2015). Per jongere is het verschillend op welke wijze er gebruik wordt gemaakt van Social Media, de thema's zijn uiteenlopend waarbij de interesses op andere vlakken kunnen liggen. Bereikbaarheid, contact leggen, communiceren en op de hoogte zijn van laatste feitjes zijn aspecten die volgens jongeren belangrijk zijn in het gebruik van Social Media. De angsten die ontstaan van de anonimiteit die in de literatuur wordt beschreven, worden door de jongeren anders ervaren. Jongeren met een licht verstandelijke beperking kunnen volgens Pijpers (2014) niet goed contacten inschatten. De uitkomsten van dit praktijkonderzoek laten echter zien dat jongeren het besef hebben dat je niet zo maar met iedereen contact moet leggen, omdat dit gevaarlijk kan zijn. Jongeren zijn met name gericht op contacten met mensen die dicht bij hun staan.

5.4 Aanbevelingen

Op basis van het dit onderzoek, kunnen verschillende aanbevelingen worden gedaan. Dit kwalitatieve onderzoek was klein en compact, maar om een vollediger beeld te krijgen over dit onderwerp, is hier meer onderzoek voor nodig. Een aanbeveling voor een vervolg onderzoek is om de interviews op een andere manier af te nemen dan in dit onderzoek is gedaan. Het is gebleken dat jongeren het lastig vinden om in een gesprek aan te geven welke redenen zij hebben voor het gebruik van Social Media. Ideeën die tijdens het onderzoek tot stand zijn gekomen, is om jongeren te ondervragen wanneer zij op dat moment bezig zijn met Social Media. Op deze manier kunnen zij laten zien, in plaats van zeggen, wat zij er allemaal mee doen en kunnen. Een ander idee dat tot stand is gekomen, is om jongeren door middel van Social Media vragen te stellen, bijvoorbeeld via Facebook Messenger. Jongeren kunnen op deze manier rustig nadenken over het antwoord dat zij willen geven. Uit de resultaten is gebleken dat het voor jongeren makkelijker is om iets te typen, omdat zij dan meer tijd kunnen nemen voor dat wat zij willen zeggen.

Dit kwalitatieve onderzoek heeft laten blijken dat jongeren Social Media ook de positieve ervaringen eruit kunnen halen. Deze resultaten kan Ambiq meenemen in de begeleiding die zij bieden aan jongeren met een LVB. Ambiq wil op het gebied van Social Media training geven aan pedagogisch medewerkers. De resultaten van dit onderzoek zou in die training meegenomen kunnen worden om op die manier de pedagogisch medewerkers een beeld te kunnen geven over hoe jongeren Social Media in positieve zin ervaren. De begeleiding die pedagogisch medewerkers bieden aan jongeren met een LVB, kunnen de positieve kanten van Social Media versterken in plaats van het hameren op minder goede kanten van Social Media.

5.5 Sterktes en zwaktes

Tijdens het opzetten en uitvoeren van het onderzoek, zijn er een aantal duidelijke sterktes en zwaktes zichtbaar. In deze paragraaf zullen deze sterktes en zwaktes beschreven worden.

5.5.1 Sterktes

De interviews hadden geen lange duur, waardoor er een goede aansluiting was op de doelgroep. De interviews duurden maximaal 20 minuten. Mensen met een licht verstandelijke beperking hebben niet lange concentratieboog. Je kunt dus niet van hen verwachten om met volle concentratie een uur lang geïnterviewd te worden. De respondenten begonnen na tien minuten met andere dingen te spelen die zij bij hun hadden en de antwoorden werden steeds korter. Hieraan merkten de onderzoekers, dat de concentratieboog steeds minder werd. Voor vervolgonderzoek zou het belangrijk zijn om de interviews niet langer dan een kwartier aan te houden.

De onderzoekers zijn langs de woongroepen gegaan om uitleg te geven aan de jongeren over het onderzoek, hierdoor konden de jongeren direct vragen stellen wanneer er onduidelijkheden waren. Daarbij konden de onderzoekers aan de jongeren vragen of zij interesse hadden om mee te doen aan het onderzoek. Zo konden er snel afspraken gepland worden met de jongeren. Door het face-to-face benaderen van de jongeren weten de jongeren wie de onderzoekers zijn. Voor de jongeren konden dan zelf bepalen of ze mee wilden doen, wanneer en waar ze het gesprek wilden voeren. Door ze zelf deze vrijheid te geven maakte het interviews houden makkelijker en toegankelijker. De jongeren hoefden hierdoor niet hun groep te verlaten of tijdschema aan te passen. Zo is er een respondent geweest die op de geplande afspraak niet in staat was om het interviews te houden. Met haar is er een andere afspraak gemaakt en is het interview gehouden op een moment wanneer zij zich beter in haar vel voelde.

Bij de jongeren die onder de zestien waren is er toestemming gevraagd aan ouders. Hier is eerst gevraagd aan de jongere of zij wel wilden. Bij de toestemming van de jongeren is er rekening gehouden met het benoemen dat eerst ouders toestemming gevraagd moet worden. Doordat de jongeren zelf al toestemming geeft, geeft het aan dat zij willig zijn om de interviews te doen. Door deze interactie werden ze enthousiaster en waren ze ook opener in antwoordinhoud. Door dat ouders ook wisten dat de jongere mee wilden doen, was het voor ouders ook makkelijker om toestemming te verlenen. Ouders wilden weten wat of hun kind ook mee wilde doen. Wanneer de jongere er mee eens was, gaven de ouders ook toestemming.

5.5.2 Zwaktes

Door het face-to-face interviewen was het voor sommige respondenten moeilijk een antwoord te geven op vragen die gesteld werden. Het onderzoek is erg gericht op de meningen en ervaringen van jongeren. Door hun licht verstandelijke beperking en bijkomende problematieken bleek het voor hen lastig om een onderbouwing te geven. De onderzoeker hebben ervaren, dat het lastig was verdieping in de interviews te krijgen. De onderzoekers moesten veel doorvragen op de antwoorden van de respondenten. Door de interviews via msn of andere vorm van chat te houden, kan het voor respondenten het makkelijker zijn om antwoord te geven op vragen. Sommige respondenten gaven aan dat zij bijvoorbeeld Social Media makkelijk vinden te gebruiken vanwege ze de tijd hebben om antwoord te geven en het makkelijker is dan praten. Een ander respondent gaf aan erg verlegen te zijn.

5.6 Discussie

Uit een groot aantal verschillende onderzoeken is gebleken dat Social Media negatieve en positieve effecten hebben op jongeren met een licht verstandelijke beperking. De negatieve effecten hebben vaak te maken met de beïnvloedbaarheid van deze jongeren, de gevolgen niet hiervan kennen zoals sexting en cyberpesten en het feit dat zij geen veiligheidsregels kunnen toepassen (Dekker, Scheepers, & Op 't Veld, 2012). Mede omdat er zoveel negatieve effecten zijn, is er door het Europees parlement bepaald dat kinderen en jongeren onder de zestien jaar vanaf 2018 geen zelfstandige toegang meer krijgen tot Social Media. Het gebruik van Social Media is dan alleen nog maar mogelijk met toestemming van ouders. In de nieuwe regeling van de Europees Parlement mogen de lidstaten afwijken tot de leeftijd van dertien jaar. Op deze manier zouden kinderen en jongeren niet kunnen worden gedwongen tot het afgeven van persoonlijke gegevens. Dit wettelijke kader zou een betere regelgeving voor de bescherming (van gegevens) van mensen moeten bewerkstelligen (European Commission, 2015). Op basis van dezelfde overwegingen bestaat er in de Verenigde Staten reeds een wet waardoor bedrijven gegevens van kinderen onder de dertien jaar niet mogen verspreiden en kinderen onder de dertien jaar geen account mogen hebben op Social Media (Children's Online Privacy Protection Rule ("COPPA"), n.d.). In dit onderzoek is gebleken dat er veel negatieve gevolgen zijn voor jongeren met een licht verstandelijke beperking. Met dit onderzoek is er juist een nadruk gegeven op de positieve gevolgen omdat deze te weinig belicht wordt of er

weinig gebruik van wordt gemaakt. Binnen de begeleiding wordt veel begeleiding gelegd op de begrenzing van de jongeren. Ze mogen maar een bepaalde tijd achter een beeldscherm, dit vanwege de mogelijke negatieve gevolgen. Wat momenteel ook veel gebeurt is dat de computer of telefoon weg moeten of dat ze het alleen mogen gebruiken onder toezicht (Kennisset, 2014). Volgens de Newsweek zou er in Korea zelfs klinieken zijn waarbij jongeren 's avonds hun internet wordt afgesloten (Newsweek, 2012). Volgens de Europese Commissie hebben kinderen en jongeren geen inzicht in de gevolgen van het roekeloos delen van persoonsgegevens (European Commission, 2015). Volgens Remco Pijpers, een medeoprichter van Mijn Kind Online, zouden kinderen zich juist erg bewust zijn van wat ze op Facebook zetten, omdat ze veel over privacy horen en gewaarschuwd worden door ouders. Jongeren weten dat informatie moeilijk van internet te verwijderen is en daarom gaan ze zorgvuldig om met gegevens. Volgens Remco ontbreekt het bij de jongeren wel over kennis op het gebied van privacy instellingen van Social Media accounts (Vodafone Libertel B.V, 2014). Helaas zou dit bewustzijn van de risico's van Social Media gebruik niet gelden voor jongeren met een licht verstandelijke beperking. Volgens het onderzoek van Dekker, Scheepers & op 't Veld (2012) en volgens het onderzoek van het kennisnet (2014) zijn jongeren met een licht verstandelijke beperking zich helemaal niet bewust van wat zij op internet zetten. In het onderzoek van Kennisset zou, volgens de Politie en GGD, tachtig procent van de problemen met jongeren met een licht verstandelijke beperking veroorzaakt worden door Social Media gebruik. De jongeren raken sneller in de problemen door hun problematiek en het feit dat ze vaak goedgelovig zijn, maar ze worden ook aangespoord tot ouderschap (Kennisset, 2014). In dit onderzoek is gebleken dat de meeste respondenten geen contact hebben met vreemden of onbekenden. Juist omdat ze niet weten wie er aan de andere kant van het scherm zit of omdat ze eerder een negatieve ervaring hebben gehad, hierdoor mijden ze contacten met onbekenden en vreemden op Social Media. Dit geldt niet voor alle jongeren met een licht verstandelijke beperking. Er zijn ook zeker jongeren die dit wel hebben. De vraag is alleen of een begrenzing binnen de begeleiding van jongeren moet komen. Volgens dit onderzoek zou er meer gekeken moeten worden welke baat jongeren met een licht verstandelijke beperking er bij hebben. Volgens het NJI zou het experimenteren met anderen contacten juist ervoor zorgen hun leefwereld uit te breiden en meer geaccepteerd te voelen. Het makkelijker is om contacten op te bouwen door middel van Social Media. Jongeren hebben het gevoel erbij te horen en kan het hierdoor de inclusie bevorderen (Vergeer & Nikken, 2015). Ook uit het artikel 'Digital Self' is gebleken dat vriendschappen met peergruppen erg belangrijk is voor jongeren (Wood, Bukowski, & Lis, 2015).

Volgens the Guardian zou, het begrenzen naar de leeftijd van zestien, zelfs een schending zijn van de mensenrechten. Het schendt de rechten van het uiten van meningen en gevoelens, informatie te verkrijgen en om het participeren in de samenleving. Het zou ten kosten gaan van het vermogen om nieuwe omgevingen te exploreren (Magid, 2015). Volgens ons is een begrenzing een bescherming maar niet de juiste benadering naar de jongeren. Volgens Professor Walrave, communicatiewetenschapper is het van belang dat er wordt gepraat over het onderwerp, net zoals er wordt gepraat over andere hobby's. Volgens hem zou door open te staan voor discussie van de thema Social Media, jongeren weten dat ze bij je terecht kunnen (Mijn Kind Online, 2014). Justine Pardoën, eigenaar van Bureau Jeugd & Media, vindt ook dat praten erg belangrijk is. Als ouders interesse tonen in het onderwerp en regelmatig erover praten, zouden de kinderen leren door de ogen van de ouders te kijken. Ze ontwikkelen een geweten en leren empathie te tonen (Klomp, 2016). Beroepskrachten zouden ouders kunnen helpen bij de begeleiding bij het gebruik van Social Media. Het NJI heeft een toolbox opgericht voor beroepskrachten, die hun daarbij kunnen helpen. Deze is ontwikkelt in opdracht van de Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Nederlands Jeugdinstituut, 2016). Niet alleen binnen de NJI zijn er modules die gebruikt kunnen worden ook op de website veilig internetten staan vele modules die gebruikt kunnen worden. Al deze soorten modules gaan om een positieve benadering naar de jongeren. Zeker moet er tijd gestoken worden in hoe ze beschermd kunnen worden, maar hierbij is het ook belangrijk dat zij de vrijheid krijgen om te kunnen experimenteren met het ontwikkelen van de eigen identiteit en dat ze het gevoel hebben dat

zij een onderdeel zijn van de samenleving. De overheid wil een participatie samenleving, maar door de jongeren steeds meer te begrenzen wordt het juist lastiger voor de jongeren met een licht verstandelijke beperking om een onderdeel te zijn van de samenleving. Door meer te gaan investeren om een begeleider op te leiden, om een gesprek aan te gaan met de jongeren en in te steken op het vergroten van identiteit zou het de jongeren juist bewuster kunnen maken van wat de gevolgen zijn van social media. Misschien weten ze dat nu niet, maar door ervaring leren ze. Het zou dan fijn zijn als ze dit kunnen ervaren met hun begeleider. De jongeren vinden het fijn om een compliment te krijgen en zoals ook in dit onderzoek is gebleken is het positieve contact erg belangrijk. Niet alleen het vergroten van zelfvertrouwen maar ook het ontdekken van eigen identiteit is belangrijk. Het is belangrijk dat je als begeleider aansluit op de cliënt en doordat het social media steeds groter wordt en belangrijker wordt in de ontwikkeling die ze maken, moet er hier ook meer op worden aangesloten. Dit is niet alleen voor jongeren met een licht verstandelijke beperking, maar geldt dit ook voor jongeren met een normale IQ. Als professional moeten wij bewust zijn van gevolgen, maar moet de insteek niet zijn om ze te beschermen, maar ze begeleiden en hun te laten ervaren. Bij de ervaring is de begeleiding van de professional belangrijk.

BIBLIOGRAFIE

- Ambiq. (2011, februari 17). *Social Media Policy*. Opgehaald van PlanCare Kwaliteit: <http://sql-2005-1/PCKWeb/ViewDocument.aspx?id=1016&doc=procedure>
- Baarda, D., & De Goede, M. (2006). *Basisboek Methoden en Technieken. Handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek*. Houten: Wolters-Noordhoff bv.
- Baarda, B., & Bakker, E. (2013). *Basisboek kwalitatief onderzoek. Handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek*. Houten: Noordhoff Uitgevers bv.
- Baarda, D., De Goede, M., & Teunissen, J. (2005). *Basisboek kwalitatief onderzoek. Handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek*. Houten: Wolters-Noordhoff bv.
- Bangalijs. (2012). *bangalijs*. Opgehaald van bangalijs: <http://www.bangalijs.nl/>
- Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk (BPSW), Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) & de Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (NVO). (2016). *Omgaan met ouders en jeugdigen met een LVB*. Opgehaald van Richtlijnen Jeugdhulp en Jeugdbescherming: <http://www.richtlijnenjeugdhulp.nl/samen-beslissen-over-passende-hulp/omgaan-met-diversiteit/omgaan-met-ouders-en-jeugdigen-met-een-lvb/>
- CBS. (2013). *Gebruik en gebruikers van social media*. Opgehaald van Centraal Bureau voor Statistiek: <https://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/06A12225-495E-4620-80F6-F2A53E819957/0/20131001b15art.pdf>
- Child Welfare Information Gateway. (2013). *Using Social Media in Child Welfare*. Opgehaald van Child Welfare Information Gateway: <https://www.childwelfare.gov/topics/management/workforce/tools/socialmedia/>
- Children's Online Privacy Protection Rule ("COPPA"). (n.d.). Opgehaald van U.S. Government Publishing Office: <https://www.ftc.gov/enforcement/rules/rulemaking-regulatory-reform-proceedings/childrens-online-privacy-protection-rule>
- Dekker, M., Scheepers, L., & Op 't Veld, D. (2012, mei). *Social media & LVB. Onderzoek naar de positieve en negatieve effecten van social media bij mensen met een licht verstandelijke beperking*. Opgehaald van Noxqs: <https://noxqs.nl/wp-content/uploads/2013/06/afstudeerwerkstuk-Social-Media.pdf>
- Dekker, M., Scheepers, L., & Veld op 't, D. (2013). *Social media & LVG*. Opgehaald van noxqs: <https://noxqs.nl/wp-content/uploads/2013/06/afstudeerwerkstuk-Social-Media.pdf>
- European Comission. (2015, december 15). *Agreement on Commission's EU data protection reform will boost Digital Single Market*. Opgehaald van European Comission: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6321_en.htm
- European Commission. (2015, december 21). *Questions and Answers - Data protection reform*. Opgehaald van European Commission: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-6385_en.htm

- Federal Communication Commission. (2015, november 3). *Children's Internet Protection Act*.
Opgehaald van Federal Communication Commission:
<https://www.fcc.gov/consumers/guides/childrens-internet-protection-act>
- Jochemsen, T., & Berger, M. (2002). *Families first voor lichtverstandelijk gehandicapten, richtlijnen en technieken voor het werken met de gezinnen*. Utrecht: NIZW.
- Kemp, S. (2016). *Digital in 2016*. New York: We are social.
- Kennisnet. (2014). *LVB Jeugd en sociale media*. Kennisnet.
- Kinderrechtencollectief. (2016). *kinderrechten*. Opgeroepen op maart 22, 2016, van Kinderrechten:
<http://www.kinderrechten.nl/p/19/151/kinderrechten>
- Kinderrechtencollectief. (2016). *Kinderrechten*. Opgehaald van Kinderrechten:
<http://www.kinderrechten.nl/p/19/151/kinderrechten>
- Klomp, C. (2016, mei 10). *Kan een verbod op social media kinderen redden?* Opgehaald van Algemeen Dagblad: <http://www.ad.nl/nieuws/kan-een-verbod-op-sociale-media-kinderen-redden~abcc352f/>
- Kloosterman, R., & Van Beuningen, J. (2015, november). *Jongeren over social media*. Opgehaald van Centraal Bureau voor de Statistiek: <http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/D8DEC2E6-0208-4A5C-B6C6-3D31584E9AAF/0/2015EP26jongerenoversocialemedia.pdf>
- LaLiberte, T., & Snyder, E. (2011). CW360°: A Comprehensive Look at a Prevalent Child Welfare Issue: Child Welfare and Technology. *Child Welfare and Technology*, pp. 0-45.
- Magid, L. (2015, december 23). Banning teenagers from social media would be an attack on their human rights. *The Guardian*.
- Meijvogel, M. (2015, mei 21). *De schokkende realiteit. Een kwalitatief onderzoek naar de ervaringen van lvb-jongeren met Social Media*. Opgehaald van Noxqs: https://noxqs.nl/wp-content/uploads/2013/06/Rapport_Marcus_Meijvogel_-_lvb_sociale_media_2014.pdf
- Migchelbrink, F. (2013). *Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn*. Houten: Wolters-Noordhoff bv.
- Mijn Kind Online. (2014). *Onder professoren: Michel Walrave*. Opgehaald van Mijn Kind Online:
<http://mijnkindonline.nl/artikelen/onder-professoren-michel-walrave>
- Nederlands Jeugdinstituut. (2013). *Positieve effecten van de media*. Opgeroepen op februari 8, 2016, van Nederlands Jeugdinstituut: <http://www.nji.nl/Positieve-effecten-van-de-media>
- Nederlands Jeugdinstituut. (2015). *Factsheet Media en LVB kinderen*. Opgehaald van Nederlands Jeugdinstituut: <http://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Factsheet-Media-en-LVB-kinderen.pdf>
- Nederlands Jeugdinstituut. (2015). *Factsheet media. Kinderen met een LVB*. Opgehaald van Nederlands Jeugdinstituut: <http://www.nji.nl/nl/Factsheet-Media-en-LVB-kinderen.pdf>
- Nederlands Jeugdinstituut. (2016). *Positieve effecten van de media*. Opgehaald van Nederlands Jeugdinstituut: <http://www.nji.nl/Positieve-effecten-van-de-media>

- Nederlands Jeugdinstituut. (2016). *Toolbox Mediaopvoeding Media Gewoon opvoeden*. Opgehaald van Nederlands Jeugdinstituut: <http://www.nji.nl/nl/Mediaopvoeding-Praktijk/Toolbox-Mediaopvoeding-Media-Gewoon-opvoeden>
- Newsweek. (2012, juli 9). iCRAZY. Panic. Depression. Psychosis. How connection addiction is rewiring our brains. *Newsweek*.
- Nikken, P. (2013). *Media risico's voor kinderen*. Opgeroepen op februari 8, 2016, van Nederlands Jeugd Instituut: <http://www.nji.nl/nl/Media-risicos-voor-kinderen.pdf>
- Nikken, P., Bontje, D., Abell, O., & Verweij, S. (2013). *Speel Digiwijs! Samen aan de slag*. Tilburg: Zwijssen.
- Paddock, C. (2012, July 10). *Facebook uses feeds anxiety and inadequacy says small study*. Opgehaald van MNT: <http://www.medicalnewstoday.com/articles/247616.php>
- Pijpers, R. (2014, november 9). *Licht verstandelijk beperkte jongere vaak slachtoffer sociale media*. Opgehaald van kennisnet: <https://www.kennisnet.nl/artikel/licht-verstandelijk-beperkte-jongere-vaak-slachtoffer-sociale-media/>
- Politie. (2016). *Phishing*. Opgehaald van Politie: <https://www.politie.nl/themas/phishing.html>
- Rietman, K., Kroep, J., & Terpstra, N. (2014). *Analyseer, Leer en Integreer social media. Een onderzoek naar de ontwikkelingsbehoefte van medewerkers omtrent social media gebruik binnen Ambiq*. Enschede: Saxion.
- Stichting Mijn Kind Online. (2010). *Speciaal onderwijs op internet*. Opgehaald van Mijn Kind Online: http://mijnkindonline.nl/sites/default/files/uploads/MKO_Special_specialonderwijs_def.pdf
- The American Academy of Pediatrics. (2011, april 1). The Impact of Social Media on Children, Adolescents, and Families. *Pediatrics vol.127 No.4*.
- van den Bighelaar, S., & Akkermans, M. (2013, oktober). *Gebruik en gebruikers van social media*. Opgeroepen op februari 15, 2016, van Centraal Bureau voor Statistiek: <http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/06A12225-495E-4620-80F6-F2A53E819957/0/20131001b15art.pdf>
- van der Veer, d., Sival BSc., R., & van der meer MSc., I. (2016). *Nationale Social Media Onderzoek 2016*. Amsterdam: Newcom Research & Consultancy B.V.
- van Groenland, J. (2010, juni 10). *De virtuele wereld als belevingswereld van jongeren met een licht verstandelijk handicap*. Opgehaald van HBO Kennisbank: <http://han.surfsharekit.nl:8080/get/smpid:9800/DS1>
- Van Groenland, J. M. (2010, mei). *De virtuele wereld als belevingswereld van jongeren met een licht verstandelijke handicap*. Opgehaald van Mediawijzer: <http://han.surfsharekit.nl:8080/get/smpid:9800/DS1>

Vergeer, M., & Nikken, P. (2015, juli). *Media en kinderen met een LVB*. Opgehaald van Mediawijzer: <http://www.mediawijzer.net/wp-content/uploads/Mediawijzer.net-NJi-LVB-kinderen-en-media.pdf>

Vergeer, M., & Nikken, P. (2015, juli). *Media en kinderen met een LVB*. Opgehaald van mediawijzer: <http://www.mediawijzer.net/wp-content/uploads/Mediawijzer.net-NJi-LVB-kinderen-en-media.pdf>

Verhave, M. (2011). *Prevalentie*. Opgehaald van Kenniscentrum Kinder- en jeugdpsychiatrie: <http://www.kenniscentrum-kjp.nl/Professionals/Verstandelijk-beperkten/Inleiding-15/Prevalentie>

Vodafone Libertel B.V. (2014). Digitaal opvoeden voor alle leeftijden. *WIJS De online wereld in*, p. 8.

Whiteman, H. (2015, juni 10). *Social media: how does it affect our mental health and well-being?* Opgehaald van MNT: <http://www.medicalnewstoday.com/articles/275361.php>

Wood, M., Bukowski, W., & Lis, E. (2015). *Digital Self*. Opgehaald van Springer: <file:///C:/Users/Emmely/Downloads/artikel%20'Digital%20Self'.pdf>

BIJLAGE

Bijlage 1 Topiclijst

Semigestructureerd interview

De jongeren krijgen in dit interview de ruimte om hun eigen positieve ervaringen te delen met betrekking tot het Social Media gebruik. Dit interview zal semigestructureerd zijn om zo tot de informatie te komen wat voor het onderzoek van belang is. Er zijn om deze reden drie topics beschreven waarover de onderzoekers informatie willen verkrijgen.

Topic 1 *Soorten Social Media*

- Wat is Social Media volgens jou?
- Welke soorten Social Media gebruiken je?
- Waarom gebruik je juist deze soorten?
- Wat doe je allemaal met Social Media?

Topic 2 *Belangen*

- Wat vind je er leuk aan?
 - o Contact
 - o Gebruik
 - o Thema's binnen de Social Media (games, bepaalde filmpjes, schrijven, kleding, eten, etc)
- Welke thema's vind je het leukst? Waarom?
- Met wie heb je graag contact via Social Media? En wat vind je hier leuk aan?
- Wanneer vind je het juist leuk?
- Wat is je allerleukste ervaring met deze Social Media?

Topic 3 *Waardering*

- Op schaal van 0 tot 10, welk cijfer geef je jouw leven met Social Media?
- Op schaal van 0 tot 10, welk cijfer geef je jouw leven zonder Social Media?
- Maak deze zin eens af: als ik altijd en overal Social Media kan gebruiken dan.....
- Als je aan de toekomst denkt, wat zou Social Media voor jou dan kunnen betekenen?
- Wat heeft Social Media al voor jou gedaan? Dit kan iets leuks, maar ook iets stoms zijn.

Bijlage 2 Labelschema

Wat vinden jongeren van belang in het gebruik van Social Media?

Hoofdlabel	Sublabels	Respondent	Fragment
Thema's	Auto	R5	'Ja dingen ja auto's kijken'
		R5	'Auto's, klinkt een beetje raar misschien [...] ja want ik wil auto monteur worden dus'
	Kleding	R2	'Nee maar wel kleding dingen enzo'
		R4	'Kleding en zo vind ik ook wel leuk'
		R6	'Mode'
	Make- up	R7	'Veel naar ... make up, ... dingen dan deed ik dat en ik probeerde dat ook '
		R4	'Make-up wel'
	lifestyle	R1	'Lifestyle (...) Net zoals uh zoals hoe dingen eruit zien op je kamer zoals het inrichten vind ik ook wel leuk om te volgen, ja dat kan helemaal niet hier maar thuis'
	Beroemde mensen	R4	'Uh nou zoals jij zei Adèle wel, beyonce'
	Dieren	R6	'Uh dieren'
			'Met dieren [...] omdat ik dan uh ja met dieren kan ik ook sommige dingen natekenen dus dan deed ik gewoon bijvoorbeeld het paard na dan zet ik het op Pinterest'
	DIY's	R6	'Uh ja en uh tja hoe heet dat kunst of zo wat je dan na kan maken'
Toekomst	Werk	R8	'Na ja ik vind dat van games wel leuk dat is wel leuk om te zien ja'
		R8	'Ja ook wel ik heb ook wel van discotheken in de buurt volg ik ook gewoon die hebben ook wel mooie foto's ja'
		R2	'Een baan zoeken(...) dan kun je online solliciteren'
		R5	'Ja met werk dan maar dat is er nu ook al ja nou wordt social media wel vaak gebruik van gemaakt met werk'

		R4	‘En als je wat met je manager wil overleggen en hij is er niet, kan je hem een appje sturen of smsen of zo dus’
	Minder gebruik	R7	‘Maar dan niet zo veel, ik bedoel. Ja, dan ben je toch wel wat drukker (...) ja want nu hebben echt wel gewoon veel tijd, meer dan jullie. Ja jullie hebben ook wel tijd, maar niet zo als wij. Wij zitten gewoon de hele dag. (...) maar dat is wel wat ik bij mijn moeder zie, zij is heel druk dus’
	Afspreken	R8	‘Nou als ik daar dan bijvoorbeeld gewoon vraag aan een vriend van mij kan wil je dan afspreken ja dan kunnen dan bijvoorbeeld voetballen of zo’
Gebruik	Posten	R5	‘Ja ik post dingen van wat er allemaal aankomt en wat ik allemaal doet (...) niet echt voor mij persoonlijk even van foto’s wat ik allemaal doe dat doe ik niet alleen voor mijn DJ dingen’ ‘En ja ik post ook wel eens foto’s op vaak waar ik en al mijn vrienden op staan’ ‘Ja om dingen te promoten enzo en dan kunnen al mijn vrienden zie van wat er weer iets op is (...) en die zet ik eerst bericht op Instagram dat het er aan komt en dan kunnen ze het zelf zien op facebook dat het erop staat’
		R4	‘Uh als je wat mee hebt gemaakt zeg maardat op internet zetten wel als het gewoon leuk is, niet als het negatief is of zo’
		R6	‘Uh gewoon gezelligheid en zo en dingen dat je doet kan je dan posten en zo’ ‘Ja uh dingen posten die ik heb gedaan of als er wat gebeurd is en uh ja verder niet echt veel’ ‘Uh naja de reden is gewoon want ik heb gewoon leuke dingen gedaan post ik dat gewoon omdat ik dat leuk vind dat iedereen ook mee kan lezen van mijn vrienden’ ‘Ja maar dan heb je het gewoon tegen mensen die het mogen lezen verder kan ook niemand het lezen’

			‘Ja je kan zien wat anderen bijvoorbeeld een dag hebben gedaan of uh naja ik kijk bijvoorbeeld m’n vader en moeder zijn status weet je het andere maakt mij niet zo veel uit maar belangrijke mensen denken ook van ja die heeft wat gedaan ja en als ik iemand anders zie lees ik dat maar verder boeit me niet echt veel. Kijk heel veel naar de paarden dingen maar verder. Van uh ja van m’n manege waar ik rij van m’n stichting verder doe ik reageer ik nergens op’ ‘Ja wat anderen mensen doen niet maar van mijn stichting wel weet je want dan kan ik zien wanneer ik een dressuur wedstrijd heb weet je dat zou ik wel het meeste missen, dan moeten ze bellen maar dat doen ze ook niet altijd’
		R8	‘Ja elke dag wel’ ‘Gewoon wat ik nu aan het doen ben bijvoorbeeld die stuur ik wel’ ‘Dat mensen kunnen zien wie ik ben of zo’
	Foto’s	R1	‘Instagram zet ik heel af en toe zelf een foto op’ ‘Aan Instagram weet je dat je leuke foto’s ziet en zo van anderen dat vind ik wel interessant’ ‘Foto’s van YouTube en vloggers zie die kunnen super leuke foto’s maken van dingen dat vind ik gewoon interessant om te zien’ ‘Ja ik vind heel veel foto’s zoals ja giame jongeman die kan echt heel leuk foto’s maken, maar het ziet er gewoon leuk uit ik heb niet echt een specifiek een favoriete foto’ ‘Ja wat uh kijk zoals ze op vakantie zijn of zo dan hebben ze leuke vakantie foto of ze zijn bezig met een ... dan leggen ze alles wel weer zo leuk neer zodat het er leuk uitziet’
		R2	‘ja snapchat kun je foto’s sturen en insta kun je dat ook’

			'Gewoon te laten zien wat je doet ofzo (...) gewoon ja met een wijntje erbij weet ik veel'
		R3	'Ja gewoon foto's plaatsen op Instagram ofzo ja'
		R5	'Ja foto's kunnen kijken' 'En Instagram kan je mooie foto's maken en kan je foto's kijken' 'Facebook ja dat is leuk daar kan je foto's op zetten ' 'Ja foto's kunnen kijken'
		R7	'En zoals foto's dat is ook leuk om te delen. Dan heb je iets gedaan en dat wil je dat gewoon laten aan iedereen, familie, vrienden. ' 'Nou gewoon dan kunnen hun ook zien wat ik allemaal doe' 'Gewoon foto's gewoon van hun zelf'
		R4	'En als je leuke foto's hebt kun je die mooi delen en zo'
		R6	'Opslaan en ja uh namaken of voorbeeld ook zijn die foto's van gewoon als achtergrond gebruiken sommige'
	Volgen	R1	'En ik zie dan vooral met name wat anderen delen vooral bekende mensen uh of gewoon leuke mensen youtubers en dat soort dingen'
		R3	'Gewoon vrienden enzo'
		R5	'Ja dan kan je allemaal dingen volgen wat er gebeurt en bij iedereen is' 'En dan kan je ook beroemde mensen ook volgen er op van wat ze allemaal hebben beleefd en dat vind ik wel mooi om te zien soms'
		R6	'Ik heb alleen maar belangrijke mensen op Facebook en Whatsapp, geen vreemde mensen [...] familie, vrienden dus maar geen onbelangrijke mensen die ik niet echt goed ken of zo'
		R8	'Ja ook wel'

			'Alleen beetje kijken'
	Berichten	R5	'Ja en twitter en dan gewoon mensen privé berichten sturen en ja WhatsApp vind ik ook'
			'Ja berichten kunnen sturen'
		R4	'Uh ja gewoon leuke berichtjes erop zetten zeg maar'
			'Ja gewoon dat mensen weten hoe je in je vel zit en zo'
		R3	'Gewoon handig, gewoon om met mensen te praten en zo, gewoon chatten en zo'
	Liken	R5	'Dingen liken'
	Video's/filmpjes	R5	'Video's plaatsen'
		R7	'Ik kijk vaak filmpjes''
		R3	'Filmpjes ook wel ja van sommige mensen (...) is grappig om te zien (...) ja gewoon van mensen die je volgt ofzo ja niet echt zeg maar niet populaire mensen ofzo ja'
		R8	'Nou of ik kijk wel YouTube filmpjes, dat is ook wel leuk'
			'Ja ook meestal gewoon van games ja bijvoorbeeld ja uh ja vlogs kijk ik ook wel'
			'Ja gewoon als voorbeeld een keertje iemand iets leuks doet, vind ik dat wel leuk om te kijken'
		R7	'Snapchat, ja dat vind ik gewoon leuk met vriendinnen bijvoorbeeld leuk snapchatten of gekke snaps sturen'
	Bellen	R5	'Bellen'
		R4	'Uh dat je met elkaar kunt videobellen'
			'Nou uh omdat ik een uur bij huis vandaan woon en zo en bij mijn vriendinnen en zo en dan kunnen we gewoon bellen zeg maar met de telefoon dan zie je elkaar alsnog'
		R8	'Nou dat je nu gratis kan bellen vind ik wel leuk'

			‘Ja.. volgens mij Skype ja dan kun je ook wel uh gewoon uh continu bellen zonder internet wel als je internet hebt en je kan gewoon met camera’
			‘Weet je weet je wat diegene precies weet je ook met wie je spreekt’
	Documenten	R5	‘Documenten kunnen versturen’
	Spelletjes	R3	‘Ja gewoon spelletjes is ook wel facebook ofzo ja’
Contact	Teksten	R7	‘En soms zie je gewoon leuke teksten op facebook en dan sla je dat op ofzo’
			‘Heel veel teksten die ... die ik in mezelf herken. Dat is wel grappig. Die sla ik wel op en dan. Of dingen die gewoon waar zijn, vind ik gewoon interessant, dat sla ik op (...) hou ik op mijn telefoon en deel ik ofzo’
		R1	‘Gewoon als het gezellig is’
		R2	‘gewoon als ze lief en aardig blijven’
		R7	‘Ja als je het gewoon gezellig hebt met elkaar. Gezellige onderwerp’
		R4	‘En met mijn ouders en allemaal positieve mensen zeg maar’ “Meestal krijg je wel positieve reacties en dat vind ik wel leuk’ ‘Uh nou vroeger had ik niet een heel positief zelfbeeld [...] en nu ik foto’s erop internet zet en zo krijg je allemaal leuke reacties en dan wordt het wel steeds beter’
	Onbekenden	R5	Ja dan ga ik gewoon elkaar beter leren kennen en als het gewoon echt leuk is dan houd ik gewoon contact en als ie dan niet echt dan als die niet aardig doet dan wil ik het niet’
		R2	‘Ja als ik iemand niet ken hoeven ze echt niks te weten van mijn leven hoor’
		R3	‘Ja ook misschien met onbekende mensen die je misschien niet of zo (...) ja als ze app je gewoon of zo ja gewoon via WhatsApp of zo of via Instagram gewoon’
	Vrienden	R2	‘vrienden alleen vrienden’
		R4	‘Met mijn vriend’
		R8	‘Ja meestal gewoon mijn vrienden die ook gewoon in het echte leven zie’

	Populariteit		'Ja gewoon m'n vrienden he'
		R2	'Dat boeit mij eigenlijk niet zo heel veel'
		R3	'Ja gewoon het zijn mensen, dus ja gewoon, meer volgers te krijgen en soms ook wel en soms ja (...) meer volgers te krijgen (...) beetje ja populair een beetje meegaat met anderen is wel belangrijk'
		R8	"Omdat het hip is tussen de jongeren"

Welke positieve ervaringen doen jongeren op in het gebruik van Social Media?

Hoofdlabel	Sublabels	Respondent	Fragment
Leren	Typen	R3	'Ja gewoon makkelijk typen gewoon makkelijk dan praten vind ik' 'Ja het typen is makkelijker dan praten ja, praten vind ik wel niet moeilijk maar ja hoe moet ik het uitleggen zeg maar ... ja ... ja gewoon ja moeilijker vind ik praten zeg maar moeilijke typen is gewoon ja gewoon'
		R5	'Ja, dan kan ik het gewoon vrij zeggen, want meestal in het echt weet ik niet zo goed wat ik moet zeggen en zo maar dan hoef ik dan even na te denken en dan denk ik van oh ja dat is wel handig want dan kan ik meteen zeggen'
	Lezen	R5	'En mijn dyslexie is ook wel handig want dan leer je ook beter lezen en zo en sneller' 'Ik kan nu veel sneller lezen en makkelijker, dan eerst, ja dat is wel makkelijk (...) en dan heb je minder typ fouten en zo (...) dus dan weet ik ook hoe je het moet schrijven en hoe ook niet'
Contact	Langeafstandsvrienden	R5	'Ja gewoon praten en zo met mensen of met vrienden van mij praat ik soms heel veel mee die heel ver weg wonen'

			'Ja dat is handig gewoon als je iemand heel lang niet meer heb gesproken kan je nog altijd contact houden of via skype kun je elkaar nog gewoon zien'
		R7	'Ja. Facebook heb ik het meeste familie er op, die dan ver wonen, dan kan ik gewoon zien''
		R6	'Uh naja dan kan ik nog met m'n vrienden uh contact hebben wat ik uh waar ik geen contact kan vinden waar ik heb gewoond zoals gewoon vrienden waar ik heb gewoond maar niet meer heb face tot face'
	Familie	R5	'Ik zit nu ook op Ambiq en nu kan ik nog contact hebben met mijn ouders, dat is ook altijd wel heel handig'
		R4	'En met mijn ouders en allemaal positieve mensen zeg maar'
	Onbekenden	R1	'Maar ik wil het zelf ook niet want je weet niet wie erachter zit'
		R2	'Ja als ik iemand niet ken hoeven ze echt niks te weten van mijn leven hoor'
		R3	'Ja ook misschien met onbekende mensen die je misschien niet ofzo (...) ja als ze app je gewoon ofzo ja gewoon via WhatsApp ofzo of via Instagram gewoon ' 'Ja gewoon nieuw iemand ofzo ja die je niet kent ga je gewoon appen ofzo ja'
		R5	'Ja dan ga ik gewoon elkaar beter leren kennen en als het gewoon echt leuk is dan houd ik gewoon contact en als ie dan niet echt dan als die niet aardig doet dan wil ik het niet'
		R7	'Ik heb alleen maar bekenden. En mij kun je ook niet zomaar gewoon opzoeken'
	Lang geen contact mee gehad	R7	'Ja ik heb ook een aantal mensen waar ik gewoon geen contact mee had, meer, had ik gewoon opgezocht en dat was wel leuk'
	Vrienden	R4	'Met mijn vriend'
		R8	'Ja meestal gewoon mijn vrienden die ook gewoon in het echte leven zie' 'Ja gewoon m'n vrienden hè' 'Ja wel wel meer vrienden gezocht denk ik'

			‘Nou als je bijvoorbeeld in uh groep gestopt wordt, dan kun je ook met die anderen praten als iemand bevalt ja dan kun je vragen wil je afspreken’
	Geen face to face contact	R6	‘Uh dat je met uh mensen waar je total nog niet meer face to face contact hebt dat je wel gewoon contact nog kan houden’ ‘Dat je gewoon nog contacten kan houden met mensen die je niet zo snel meer ziet’
	Likes	R2	‘Dat boeit mij eigenlijk niet zo heel veel’
	Volgers	R3	‘Ja gewoon het zijn mensen, dus ja gewoon, meer volgers te krijgen en soms ook wel en soms ja (...) meer volgers te krijgen (...) beetje ja populair een beetje meegaat met anderen is wel belangrijk’
	Positief	R1	‘Gewoon als het gezellig is’
		R2	‘Gewoon als ze lief en aardig blijven’
		R7	‘Ja als je het gewoon gezellig hebt met elkaar. Gezellige onderwerp’
Laagdrempelig	Nieuwe mensen	R5	‘Ja dat is wel leuk om nieuwe mensen leren kennen en hoe (...) wat ze eigenlijk allemaal doen (...) ja ik heb een stoornis en dan is het in het echt dingen mensen nieuwe mensen leren kennen wel moeilijker’ ‘Ja dat ik van een goeie vriend een meisje had leren kennen waar ik een tiodje mee een relatie mee had’
Communicatie	Bespreken/bijkletsen	R1	‘WhatsApp dan meestal even bijkletsen of even wat overleggen snel kort wat overleggen of inderdaad heel veel contact met m’n moeder ja daarom’ ‘Ja whatsapp vind ik ja gewoon even kort wat overleggen of gewoon even bijpraten inderdaad’ ‘Ja het kan leuk zijn als je even kort bijpraat maar ja ligt er net aan hoe diegene het ook opvat ‘
		R5	‘Dus ja dan kan je aan elkaar dan kan je gewoon alles zeggen wat je wil en waar je mee zit en dat soort dingen’

			‘In WhatsApp ... we hebben altijd een vriendengroep van vijftientig man en daar bespreken we alles in van wat gaan we doen vandaag en wat ... waar gaan ze allemaal naar toe’	
		R4	‘En uh met m’n vriend en vrienden dan en vriendinnen uh zijn we gewoon altijd leuk aan het praten en zo zeg maar gewoon over dingen wat we gedaan hebben en wat we nog gaan doen’	
	Afspreken	R2	‘Ja gewoon alles wat je aan het doen bent, afspreken en hoe je voelt’	
		R3	‘Ja gewoon afspraken maken gewoon of als je naar buiten wilt ofzo’	
		R5	‘Ja dan vraag ik een keer afspreken ofzo weet je een keertje en dan als hij bij mij	
		R4	‘Ja ook wel als ik uh als ik hier ben zeg maar dan vraag ik wel eens of ze langs willen komen. Meestal kan dat niet omdat ze hier ver vandaag wonen’	
	Reacties	R4	‘Meestal krijg je wel positieve reacties en dat vind ik wel leuk’ ‘Uh nou vroeger had ik niet een heel positief zelfbeeld [...] en nu ik foto’s erop internet zet en zo krijg je allemaal leuke reacties en dan wordt het wel steeds beter’	
		R6	‘Uh ja vooral heel veel van die Engelsen van dat het heel mooi is omdat ik zo goed kan tekenen’ ‘Ja maar ja soms krijg ik ook wel reacties van dat het lelijk is en zo maar dan reageert iemand anders op hou je mond het is hartstikke mooi dus.. dus dan is het wel ja wel weer positief’	
	Toegankelijk	Bereiken	R1	Ja kan het heel lastig uitleggen want ja ik heb dan contact met m’n moeder omdat ik niet thuis woon dus dan ja dan ik contact met m’n moeder en soms met m’n vader en m’n broertje en uhm als dat zonder zou zijn zonder appen dan is dat ook oké en het is niet zo dat dit dat het ontzettend fijn is of zo meer omdat het contact ja dat het er is’
			R5	‘Dan kan je makkelijk mensen bereiken en dan kan je vragen wat ga je doen vandaag en kan je makkelijk afspreken en anders moet je de hele tijd bellen en dat is ook irritant’

			‘Ja chatten als iemands mobiel kapot is ofzo en meer niet’ ‘Ja anders is we ze kwijt zijn dan kunnen we appen of wat en ja waar ben je en dan zeg je daar want dan komen we daar wel ff heen’ ‘Ja kan je ook moeilijke dingen overleggen en zo bijvoorbeeld met je vrienden of met je ouders als je ergens weg bent en je denkt van oh ja dat ben ik vergeten en uh en dat is moeilijker en dan moet je helemaal terug naar huis en dan heb je niet zoveel zin in want dan ben je met je vrienden en ze willen ook wel eens niet mee en dat is wel onhandig’
	Gemakkelijker	R1	‘Nee soms maakt het net iets gemakkelijker maar dan op een andere manier’
		R3	‘Het internet en zo allemaal want het is veel makkelijkke (...) en nu moet je anders via sms ofzo is anders of wat dan ook ja’ ‘omdat het veel persoonlijker is’
		R5	‘Ja dan kan je vrienden moeilijker bereiken en moet je de hele tijd daar heen toe fietsen en ben ik wel eens te laat’
		R7	‘Ja nu is ie tien, je kan toch iedereen gewoon appen en je hoeft niet dat moeite te doen’ ‘Het is nu makkelijk en je kunt nu muziek luisteren en alles op YouTube’ ‘Ja je kan er wel naar toe, maar dit is makkelijker’
Vermaak	Verveling	R2	‘als ik me verveel’
		R3	‘Ja iets te doen ja (...) hmm ja als ik niks te doen heb zeg maar veel vrije tijd ja (...) ja ook wel een beetje verveling als er niks is’ ‘Ja als ik de hele dag heb dan wel (...) soms kan wel even maar niet elke dag (...) ja anders verveelt het weer en heb ik niks te doen’
	Tijd	R1	‘Uh ja instagram zit ik wel regelmatig op. Ja valt.. verschilt echt heel erg het ene moment ligt er ook aan of m’n moeder er is of dat ze de tijd heeft of maar ik heb nu wel alle zeeën van tijd natuurlijk uh ja en instagram zit ik

			ja dat verschilt ook als ik nu zin heb om te kijken dan kijk ik'
		R4	'Uh nou ik mag een uur en ik mag mijn telefoon een uur per dag [...] dus meestal in dat uur of Ipad mag ik dan wel vier keer per dag of zo. Mag ik gewoon uh uh appen met de mensen met wie ik dat wil zeg maar dus'
		R6	'Ja na school vaak kijk in de ochtend kijk ik of ik berichten gemist en zo dus maar dat uh nee controleer af en toe berichten en zo en ook in de avond en na school in de avond maar ja laatste tijd zit ik er niet veel meer op of zo dan ben ik meer buiten'
	Positieve ervaring	R8	'Uur per dag of zo' 'Na ja wanneer ik een berichtje krijg, kijk ik erop' 'Wel uh 10 minuten 5 zoiets' 'Als ik bijvoorbeeld een berichtje krijg dan reageer ik wel terug en als ze dan terug reageren dan heb ik meestal gewoon een gesprek voeren'
		R4	'Uh toen ik op internet zag dat mijn zus zwanger was, daar had ze met nog voor gebeld [...] het stond er al op dus dat was wel grappig. Maar ja dat vond ik wel één van de leukste dingen.
		R4	'Ja toen ik hier een keer boos was toen kon ik mijn moeder appen en toen was het weer over zeg maar'
		R6	Uh ja zo heb ik mijn vriend ontmoet wie waar ik nu mee heb'
		R8	'Weet ik veel ik heb geen idee, ja dat je met andere mensen kunt praten natuurlijk dat is leuk weet niet of dat het leukste is'
		R4	'Ja nu denk ik ook wel een vijf, ik kan gewoon zonder dus het is niet zo erg'
		R6	'Acht'
Waardering	Met Social Media	R4	'Uh ik denk gewoon een vijf, er tussenin'
	Zonder Social Media	R6	'Mwah vijfje'
	Verschil met en zonder Social Media	R6	'Vijf of wel meer of zo ik kan wel zo een week of twee zonder mijn telefoon [...] nee ja de ene kant kan ik ook wel met Social Media maar de andere kant ook niet'
		R8	'Ja ja als er geen sociaal contact kan komen je moet met iemand afspreken bijvoorbeeld, moet je eerst naar zijn huis toe ja wat als ie er niet is ja dan

			weet ik niet waar die is' 'Ja en dan kan ik eigenlijk alleen maar zo direct met mijn ouders praten, bijvoorbeeld als ik dan hier zit ja dan kan ik ook niet met mijn ouders praten'
	Altijd en overal Social Media	R4	'Dan zou ik de hele dag gaan appen met mijn ouders denk ik [...] ja ja en met mijn vrienden natuurlijk en zo'
		R8	'M'n vrienden berichten sturen of instagram foto's bekijken' 'Gewoon dan heb ik altijd contact heb ik altijd iemand waarmee ik kan praten'

Bijlage 3 Beoordelingsformulier

Beoordelingsformulier T.AMM.37555 Bachelorrapport (205-2016)

Naam student	Emmely Deen 335691 & Kim La Père 325842				
Studentnummer					
Datum	07-07-2016				
1 ^e Beoordelaar	Jillis Kors				
2 ^{de} Beoordelaar	Mariska Jacobs-Ooink				
Beoordelingsvoorwaarden			Feedback		
Aangeleverd zijn: Modelovereenkomst onderzoeksopdracht (bijlage 1 handboek) Evaluatieformulier opdrachtgever (bijlage 2 handboek)			V – evaluatie per mail ontvangen		
Ruwe data en instrument zijn gezien door de tweede beoordelaar tijdens het onderzoeksproces.			V		
Format (omslag, titelpagina, voorwoord, samenvatting, inhoudsopgave, inleiding (met aanleiding, doelstelling, vraagstelling, leeswijzer), beschrijving onderzoeksmethode, resultaten, conclusies, aanbevelingen, discussie) is zakelijk, helder en volgens "Handleiding professioneel schrijven".			V		
Er is gebruik gemaakt van juiste, relevante, actuele, buitenlandse, valide en betrouwbare bronnen en vermelding is correct volgens "Handleiding professioneel schrijven".			V – hoewel niet overal de bronvermelding juist is		
Het rapport is geschreven in de vorm van een lopend verhaal met een logische opbouw, welke met behulp van inleidingen en overgangszinnen wordt verhelderd.			V		
Het rapport is geschreven in een correcte zakelijke schrijfstijl, de spelling is correct, grammatica is correct, formuleringen zijn correct (geen beschuldigingen, persoonlijke ontboezemingen, waardeoordelen, etc.)			V – hoewel er regelmatig spellingsfouten worden gemaakt en formuleringen onjuist zijn		
Alle bijlagen zijn relevant, spaarzaam, maar wel voldoende aanwezig ten behoeve van de reproduceerbaarheid van het onderzoek.			V		
Criteria	0	3	6	8	10
1. Het onderzoek is maatschappelijk relevant. Het onderzoek is bruikbaar en/ of vernieuwend voor de beroepspraktijk.	De maatschappelijke relevantie, bruikbaarheid en meerwaarde voor de praktijk worden niet beschreven of zijn niet aanwezig.	Het onderzoek heeft summiere maatschappelijke relevantie en meerwaarde voor de beroepspraktijk. Het onderzoek is weinig bruikbaar.	Het onderzoek draagt bij aan optimalisering van de methodiek en/of methode van de opdrachtgevende instelling.	Tevens draagt het onderzoek bij aan andere, gelijksoortige instellingen op grond van maatschappelijk relevante ontwikkelingen. Hierbij zijn theorieën kritisch met elkaar vergeleken en geïntegreerd met de onderzoeksresultaten.	Daarnaast draagt het onderzoek bij aan het evidence based handelen in de beroepspraktijk. Hierbij wordt gekomen tot nieuwe inzichten, kennis ten aanzien van innovatie van de beroepspraktijk en een visie van de onderzoeker.

Criteria	0	3	6	8	10
2. Het onderzoek heeft <i>diepgang</i> , er wordt relevante theorie gebruikt inclusief (buitenlandse) vaktijdschriftartikelen, waarbij een afweging wordt gemaakt over de bruikbaarheid ervan voor het onderzoek.	Er is geen diepgang te onderscheiden en gebruik gemaakt van literatuur.	Er is gebruik gemaakt van (weinig) verschillende bronnen waarbij de meerwaarde niet relevant en logisch is.	Er wordt theorie gebruikt, waarbij de meerwaarde hoofdzakelijk relevant en logisch is. Richtlijn: 15 bronnen, incl. 4 artikelen. Ook is er een beschrijving van een of meerdere relevante internationale methodieken, of internationale ontwikkelingen.	Daarnaast is de gebruikte theorie in de meeste paragrafen geïntegreerd in het rapport en in eigen woorden weergegeven. Richtlijn: 16-20 bronnen, incl. 4 artikelen. Ook is er een vergelijking beschreven tussen een of meerdere relevante nationale en internationale methodieken of nationale en internationale ontwikkelingen.	Daarnaast is de gebruikte literatuur geïntegreerd in het rapport en vergelijkend en in eigen woorden weergegeven. Richtlijn: 20 bronnen, incl. 5 artikelen. De betekenis van de vergelijking tussen een of meerdere relevante nationale en internationale methodieken of internationale ontwikkelingen voor de beroepspraktijk is beschreven.
3. De onderzoeksvraag is helder, komt voort uit de doelstelling; is haalbaar, afgebakend en precies. De gebruikte onderzoeksmethode is transparant en verantwoord.	De doelstelling, onderzoeksvraag en/of deelvragen de gebruikte onderzoeksmethode worden niet weergegeven.	De onderzoeksvraag, doelstelling en deelvragen zijn niet helder en komen niet logisch uit elkaar voort.	De onderzoeksvraag, doelstelling en deelvragen zijn voldoende helder en sluiten op elkaar aan. Interview/enquêtevragen zijn geformuleerd op basis van geoperationaliseerde theorie.	Daarnaast zijn de items duidelijk geformuleerd, komen logisch uit elkaar voort en zijn voor één interpretatie vatbaar.	Daarnaast is de onderzoeksmethode complex en/of er wordt gebruik gemaakt van passende onderzoeksmethoden waardoor triangulatie bereikt kan worden.
4. De resultaten zijn reproduceerbaar en transparant. Het analysekader is duidelijk (bijvoorbeeld SPSS, Kwalitan), dataverwerking en weergave van resultaten is correct.	Het analysekader en/of de dataverwerking worden niet weergegeven.	De data zijn niet systematisch, verifieerbaar en op basis van een geaccepteerde methode verzameld en verwerkt.	De data zijn plausibel. De weergave van de resultaten is correct, maar de resultaten hadden duidelijker weergegeven kunnen worden.	De data zijn op basis van een geaccepteerde methode verzameld en verwerkt. De data zijn controleerbaar, betrouwbaar en valide.	Daarnaast zijn de items toe te passen in een bredere context dan de opdrachtgevende instantie.
5. De conclusies en aanbevelingen geven antwoord op de vraagstelling en worden gekoppeld aan theorie.	De conclusie en aanbevelingen zijn niet beschreven.	Er wordt onvoldoende specifiek antwoord gegeven op de vraagstelling of het antwoord op de vraagstelling is niet logisch beredeneerd.	Er wordt antwoord gegeven op de vraagstelling en er is sprake van een minimale koppeling tussen resultaten en theorie.	Er wordt antwoord gegeven op de vraagstelling en er is een koppeling tussen resultaten en theorie. De inzichten zijn echter voorspelbaar en niet (geheel) vernieuwend te noemen.	Er is een duidelijke koppeling gemaakt tussen de resultaten en de theorie en hierdoor is tot vernieuwende inzichten gekomen die bruikbaar en toepasbaar zijn voor de verbetering/ innovatie van de beroepspraktijk.

Criteria	0	3	6	8	10
6.De sterktes en zwaktes van het onderzoek zijn beschreven. Er is een discussie aanwezig. De discussie omvat het eigen professioneel standpunt over het onderzoeksonderwerp onderbouwd met argumenten. De discussie wordt gevoerd vanuit diverse perspectieven (denk aan diverse personen en/of micro-, meso- en/of macroniveau).	De sterktes en/of zwaktes van het onderzoek en/of de discussie zijn niet beschreven.	De sterktes en zwaktes van het onderzoek bevatten informatie die niet kloppend is. De discussie bevat informatie die niet kloppend is en/of is niet onderbouwd met argumenten.	Diverse sterktes en zwaktes van het onderzoek zijn beschreven. De discussie is aanwezig, bevat kloppende informatie welke onderbouwd is met argumenten, maar is weinig kritisch en vernieuwend en wordt belicht vanuit slechts één perspectief.	Daarnaast zijn diverse sterktes en zwaktes van het onderzoek en de mogelijke implicaties voor het onderzoek aangegeven. Daarnaast is de discussie vanuit diverse perspectieven beschreven en wordt het eigen professionele standpunt onderbouwd met argumenten. Nieuwe bronnen worden gebruikt om de discussie te onderbouwen.	Daarnaast staan voor vervolgonderzoek alternatieven beschreven om de zwaktes van dit onderzoek in de toekomst te voorkomen. Daarnaast is er sprake van oordeelsvorming van de onderzoeker(s) waarbij kennis en inzicht naar voren komt en (leer)vaardigheden duidelijk worden in een eigen professioneel standpunt.
Totaal aantal behaalde punten (max. 6 x 10 = 60) =	36				
Cijfer	6				
Feedback op totaalproduct			Dit is een rapport dat is gered door een goede sterkte en zwakte analyse. Het rapport behandelt een actueel en belangrijk thema: sociale media onder lvb/lvg jongeren. Het onderzoek is gericht op de doelgroep en dat geeft op voorhand direct enkele bedenkingen en vragen. Die bedenkingen en vragen hebben betrekking op bijvoorbeeld het instrument dat wordt gebruikt in de methodische aanpak voor dit onderzoek. Elke onderzoeker zal voor dit type onderzoek een bijzonder instrument selecteren of ontwikkelen om de specifieke doelgroep te bedienen en daardoor betrouwbaarheid en validiteit te vergroten. In dit onderzoek is dat echter niet gedaan. Dit wordt erkent in de sterkte en zwakte analyse. De keuze voor een standaard instrument (interview) beïnvloedt echter sterk de resultaten. Hoe betrouwbaar en valide zijn de uitkomsten van dit onderzoek. In combinatie met spellingsfouten, formuleringsfouten en fouten in de bronvermelding wordt dit onderzoek instabiel. Jammer, want theoretisch is het aantrekkelijk uitgevoerd en de methode is (buiten de genoemde kritiekpunten) zorgvuldig uitgewerkt. De conclusies en aanbevelingen zijn akkoord. Leuke discussie, maar jammer dat wordt geëindigd met een moeten voor de lezer. Voor de beoordeling geldt dat het voordeel van de twijfel naar de studenten gaat. Een onvoldoende geven voor inhoud is te zwaar, een onvoldoende voor vorm geven doet geen recht aan de inhoud. Daarom een middenweg: een welverdiende en ruime voldoende.		
Cesuur bepalen eindcijfer: – Er dient aan de voorwaardelijke vormcriteria voldaan te zijn. <i>Indien dit niet het geval is wordt de toets in Bison beoordeeld met het cijfer 1.</i>					

- Om een voldoende (= 6) te krijgen, moeten **minimaal 34 punten** worden behaald.
- Het cijfer wordt bepaald door de afzonderlijke punten op elk criterium op te tellen en het puntentotaal af te lezen in de onderstaande tabel.

Cijfer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Max. 60 Punten	0–9	10–15	16–21	22–27	28–33	34–40	41–46	47–52	53–57	58–60

Bijlage 4 Modelovereenkomst onderzoeksopdracht

OVEREENKOMST ONDERZOEKSOPDRACHT	
STUDENTGEGEVENS	
Naam	Emmely Oeag
Adres	Hogelandweg 10 De Genestetstraat 2
Postcode/woonplaats	7812 GK 7552 WL
Telefoonnummer	
Mobiel	0651263530
Email	emmely.deen@live.nl K.bypebaet@hotmail.com
Opleiding	Social Work
(Indien meerdere deelnemende studenten, naam en adresgegevens toevoegen)	
GEGEVENS INSTELLING/ORGANISATIE	
Naam Organisatie + afdeling	Ambl. 4
Eindverantwoordelijke onderzoek	Peter Kender
Onderzoeksbegeleider + opleiding	Peter Sonder
Adres	Sabinen (Linkhamerweg 2)
Postcode/woonplaats	7555 SK Hengelo
Telefoonnummer	068
Email	
De organisatie geeft wel/niet* toestemming voor publicatie van het bachelorrapport.	
GEGEVENS ACADEMIE MENS EN MAATSCHAPPIJ	
Naam Organisatie + afdeling	Saxion, Academie Mens en Maatschappij
Eindverantwoordelijke onderzoek	Karin Kremer-Baars
Onderzoeksbegeleider + opleiding	Mariska Jacobs - Olink
Adres	M.H. Tromplaan 28
Postcode/woonplaats	Postbus 70.000/7513 AB Enschede
Telefoonnummer	053-4871.646
Email	
GEGEVENS ONDERZOEK	
Onderwerp en achtergrondschets	Social media
Doelstelling/vraagstelling	inbreng social media hebben
Projectomschrijving	kwantitatief onderzoek
Werkwijze	diepte - interview
Middelen (bijv. financiën, overlegtijd)	overleg
Tijdsfasering (start-, loop- eindtijd)	01-04-2016 t/m 31-06-2016
Let op: dit mag maximaal zeven maanden in totaal beslaan.	
Beoogde tussenproducten	onderzoeksplan
Producten ter beschikking	voor geheel onderzoek
Geheimhoudingsplicht (bijv. privacy)	aanvullende info: interview vragen werden eerder namen genoemd beschreven

OVERIGE AFSPRAKEN / CONDITIES:

Het onderzoeksplan is gelezen en geaccordeerd door de opdrachtgever.

Overige afspraken en condities, indien van toepassing, kunnen gemaakt worden door opdrachtgever en studenten met betrekking tot onder meer:

- de te leveren aantallen eindrapporten (en de mogelijke extra kosten daarvan) en daarmee samenhangende extra inspanningen, zoals een handzame samenvatting van de rapportage en/of persbericht;
- de presentatie van de onderzoeksresultaten;

Bijlage 5: Evaluatieformulier Opdrachtgever

- het copyright/auteursrecht. (In de vorm van een zinsnede als: "Het auteursrecht van de eindrapportage / eindproduct berust bij");
- het al dan niet hebben van publicatierecht van een rapport voor Academie M&M dan wel de betrokken organisatie (sluit direct aan bij voorgaande punt);
- het al dan niet gemeenschappelijk dragen van de kosten van een (mogelijke) publicatie;
- door de opdrachtgever te leveren inspanningen m.b.t. bijvoorbeeld het aanleveren van materiaal en informatie of te regelen voorzieningen ten behoeve van het onderzoek;
- afspraken m.b.t. de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van het onderzoek vanuit AMM. Dat is formeel de manager onderwijsuitvoering, die de verantwoordelijkheid delegeert aan de onderzoeksbegeleider;
- investerings- en betalingscondities: de naar verwachting vereiste financiële investering van de opdrachtgever (en eventuele bijdrage van de opdrachtnemer in de kosten), afspraken over mogelijk meerwerk en over betalingstermijnen/deelfacturen.

VOOR AKKOORD

- Handtekening Eindverantwoordelijke Opleiding

- Handtekening Eindverantwoordelijke Instelling

- Handtekening Student(en)

Datum en Plaats
Evt. Bijlagen

24-03-2016

Enschede